

Latgales programma 2010-2017

2.pielikums. Telpiskās plānošanas dokumenti un politikas principi

PASŪTĪTĀJS:

Latgales plānošanas reģions

Reģ. Nr. 90002181025

Adrese: Atbrīvošanas aleja 95, Rēzekne, LV 4600

Tālr. 65428111, fakss 65421211, e-pasts latgale@latgale.lv

IZSTRĀDĀTĀJS:

SIA "Grupa 93"

Reģ. Nr. 50103129191

juridiskā adrese: Kr. Barona iela 3-4, Rīga, LV-1050

Tālr.67217043, fakss:67217045, e-pasts: info@grupa93.lv

grupa93

Daugavpils, 01.12.2010

Saturs

1. Eiropas Savienības līmeņa politikas dokumenti	3
1.1. Stratēģija „Eiropa 2020”	3
1.2. ES teritoriālā kohēzija	4
1.3. Baltijas jūras stratēģija (VASAB)	5
1.4. Latvijas-Lietuvas pārrobežu sadarbības programma 2007–2013.gadam	6
1.5. Pilsētvides attīstības programma URBACT II 2007.-2013.gadam	7
2. Nacionālā līmeņa plānošanas dokumenti	9
2.1. Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2030	9
2.2. Nacionālais attīstības plāns 2007-2013 un Darbības programmas	12
2.3. Latvijas Stratēģiskās attīstības plāns 2010.–2013. gadam	13
3. Starptautiskās sadarbības līgumi (Krievija, Baltkrievija)	13
3.1. Baltkrievija	13
3.2. Krievija	14
4. Reģiona līmeņa plānošanas dokumenti	15
4.1. Latgales plānošanas reģiona plānošanas dokumenti	15
4.1.1. Latgales attīstības plāns (2000.g.)	15
4.1.2. Latgales pilsētu attīstības stratēģija, 2001	18
4.1.3. Latgales plānošanas reģiona attīstības programma 2007-2013	19
4.1.4. Latgales plānošanas reģiona teritorijas plānojums 2006-2026	19
4.2. Latgales reģiona ekonomikas profils	27
4.3. Latgales pašvaldību attīstības plānošanas dokumenti	27
4.3.1. Daugavpils pilsēta	28
4.3.2. Rēzeknes pilsēta	28
4.3.3. Aglonas novads	28
4.3.4. Balinavas novads	28
4.3.5. Balvu novads	29
4.3.6. Ciblas novads	29
4.3.7. Dagdas novads	29
4.3.8. Daugavpils novads	29
4.3.9. Ilūkstes novads	29
4.3.10. Kārsavas novads	30
4.3.11. Krāslavas novads	30
4.3.12. Līvānu novads	31
4.3.13. Ludzas novads	31
4.3.14. Preiļu novads	32
4.3.15. Rēzeknes novads	33
4.3.16. Riebiņu novads	33
4.3.17. Rugāju novads	33
4.3.18. Vārkavas novads	33
4.3.19. Viļakas novada dome	33
4.3.20. Viļānu novads	34
4.3.21. Zilupes novads	34
4.4. Partnerību stratēģijas	35
4.4.1. Balvu rajona attīstības stratēģija 2009. – 2013.gadam	35
4.4.2. Daugavpils rajona partnerības darbības teritorijas vietējās attīstības stratēģija 2009. - 2013. gadam	37
4.4.3. Krāslavas rajona integrētā attīstības stratēģija 2009. – 2013. gadam	37
4.4.4. Ludzas rajona partnerības attīstības stratēģija 2009.- 2013. gadam	38
4.4.5. Biedrības „Rēzeknes rajona kopienu partnerība” attīstības stratēģija 2008 – 2013.gadam grozījumi 40	
4.4.6. Biedrības „Preiļu rajona partnerība” Vietējās attīstības stratēģija 2009. – 2013. gadam . 40	

1. Eiropas Savienības līmeņa politikas dokumenti

1.1. Stratēģija „Eiropa 2020”

2010. gadā Eiropas Komisija ir izstrādājusi un uzsākusi īstenot stratēģiju „Eiropa 2020”, kuras mērķis ir pārvarēt krīzi un sagatavot ES ekonomiku nākamai desmitgadei¹. Stratēģijā „Eiropa 2020” ir izklāstīts redzējums par Eiropas sociālo tirgus ekonomiku nākamajā desmitgadē, un tās pamatā ir trīs savstarpēji saistīti mērķi:

- Gudra izaugsme (izglītība, zināšanas un inovācija);
- Ilgtspējīga izaugsme (efektīva resursu izmantojuma, videi draudzīgāka un konkurētspējīgāka ekonomika);
- Integrējoša izaugsme (augsta nodarbinātības un ekonomiskā, sociālā un teritoriālā kohēzija).

Ir nosprausti pieci mērķi, ar kuriem nosaka, kas Eiropas Savienībai jāpanāk līdz 2020. gadam un uz kuru pamata var novērtēt gūtos panākumus.

- 75% iedzīvotāju 20-64 gadu vecumā jābūt nodarbinātiem;
- ieguldījumiem pētniecībā un attīstībā (R&D) jābūt 3% no IKP;
- ir jāsamazina siltumnīcefekta gāzu (CO₂) emisija par 20%, salīdzinot ar 1990. gadu (t.sk. palielināt CO₂ emisijas samazināšanu par 30%, ja nosacījumi to atļauj), jāpalielina atjaunojamo energoresursu īpatsvars enerģijas patēriņā līdz 20% un jāpalielina energoefektivitāte par 20%;
- skolu nepabeigušo skolēnu īpatsvaram jābūt mazākam par 10% un vismaz 40% jaunākās paaudzes iedzīvotājiem (30-34 gadu vecumā) jābūt ar augstāko izglītību;
- nabadzības riskam pakļauto personu skaits ir jāsamazina par 20 milj. cilvēku.

Šo mērķu sasniegšanā stratēģijā „Eiropa 2020” iekļautas vairākas pamatiniciatīvas:

- Inovācija Eiropas Savienībā – pārorientēt politiku pētniecības un izstrādes un inovācijas jomā uz galvenajām problēmām, vienlaikus likvidējot plaisu starp zinātni un tirgu, lai atklājumi varētu pārtapt par ražojumiem.
- Jaunatne kustībā – pastiprināt Eiropas augstākās izglītības sistēmas kvalitāti un starptautisko pievilcību, veicinot studentu un jauno speciālistu mobilitāti. Kā konkrēts pasākums ir minams, ka brīvām darba vietām visās dalībvalstīs jābūt labāk pieejamām visā Eiropā un profesionālā kvalifikācija un pieredze ir jāatzīst piemērotā veidā;
- Digitālā programma Eiropai – gūt ievērojamas ekonomiskās un sociālās priekšrocības no digitālā vienotā tirgus, kura pamatā ir īpaši ātrs internets. Līdz 2013. gadam visiem Eiropas iedzīvotājiem jābūt pieejamam ātrgaitas internetam;
- Eiropa, kurā resursi tiek izmantoti efektīvi – atbalstīt pāreju uz ekonomiku, kurā efektīvi izmanto resursus un kas rada zemu oglekļa dioksīda emisiju līmeni. Eiropai konsekventi jāīsteno savi 2020. gada mērķi energoresursu ražošanas, efektivitātes un patēriņa jomā. Tādējādi līdz 2020. gadam tiktu ietaupīti 60 miljardi euro par naftas un gāzes importu;
- Rūpniecības politika videi nekaitīgai izaugsmei – palīdzēt ES rūpniecības bāzei būt konkurētspējīgai pēckrīzes pasaulē, veicināt uzņēmējdarbību un attīstīt jaunas iemaņas. Tādējādi tiktu radīti miljoni jaunu darba vietu;
- Jaunu iemaņu un darba vietu programma – radīt nosacījumus darba tirgu modernizācijai, lai paaugstinātu nodarbinātības līmeni un nodrošinātu mūsu sociālo modeļu ilgtspēju laikā, kad „demogrāfiskā sprādziena” paaudzes pārstāvji aiziet pensijā; un
- Eiropas platforma pret nabadzību – nodrošināt ekonomisko, sociālo un teritoriālo kohēziju, palīdzot trūcīgiem un sociāli atstumtiem cilvēkiem un sniedzot viņiem iespēju būt aktīvai sabiedrības daļai.

Latvija ir sagatavojusi „Latvijas nacionālās reformu programmas „ES 2020” stratēģijas īstenošanai” projektu iesniegšanai Eiropas Komisijā. Latvijas nacionālās reformu programmas „ES 2020” stratēģijas īstenošanai gala versija tiks iesniegta Eiropas Komisijai līdz 2011. gada aprīļa beigām, kas sagatavota balstoties uz ES Integrētajām vadlīnijām.

ES stratēģija „Eiropa 2020” atzīst teritoriālās kohēzijas nozīmīgumu.

¹ Sagatavots pēc Eiropas Komisijas pārstāvniecības Latvijā Preses un informācijas nodaļas sniegtās informācijas www.esia.gov.lv

1.2. ES teritoriālā kohēzija

1999.gadā pieņemta **Eiropas Teritoriālās attīstības perspektīva** (ESDP). Lai pētījumi un dati par teritorijām būtu pieejami lēmumu pieņemšanai, tika izveidots Eiropas telpiskās plānošanas rīks **ESPON** (*angļu val. - European Spatial Planning Observation Network*). par teritoriāli.

2009.gada decembrī stājās spēkā **Lisabonas līguma** grozījumi, kas ekonomiskās un sociālās kohēzijas mērķiem pievienoja trešo dimensiju „teritoriālo kohēziju”. Līguma 174.pants noteica „Lai veicinātu tās vispārēju harmonisku attīstību, Savienība izstrādā un veic darbības, kas stiprina tās ekonomisko, sociālo un teritoriālo kohēziju. Savienība jo īpaši tiecas mazināt būtiskas dažādu reģionu attīstības līmeņa atšķirības un vismazāk attīstīto reģionu atpalicību. Šajā kontekstā īpaša uzmanība ir veltīta lauku apvidiem, apvidiem, kruus skar rūpniecības restrukturizācija, kā arī reģioniem, kuros ir būtiska vai pastāvīga ekonomiska un demogrāfiska atpalicība...”.

Ar **teritoriālo kohēziju** pēc dalībvalstu aptaujas par teritoriālās kohēzijas jēdziena izpratnes Lisabonas līguma kontekstā tiek saprasts – „veicināt visu teritoriju saskaņotu un ilgtspējīgu attīstību, pamatojoties uz to teritoriālajām iezīmēm un resursiem². Teritoriālās kohēzijas principi ir jāņem vērā īstenojot visas politikas jomas visos administratīvajos līmeņos. Tas nozīmē, ka īstenojot nozaru politikas, tiek nodrošināta lielāka ietekme uz atsevišķu teritoriju attīstību. Teritoriālās kohēzijas mērķa sasniegšanai būtiski šādi pamatelementi:

- atbalsta koncentrācija, ieguldījumu efektivitātes celšanai;
- sasaiste starp dažādām politikas nozarēm un teritorijām, nodrošinot atpalikušo teritoriju mijiedarbību ar attīstības centriem, t.sk., sekmējot mobilitāti, darba vietu, preču un pakalpojumu pieejamību un sasniedzamību iedzīvotājiem.
- sadarbība, lai panāktu ieguldījumu papildinātību un lielāku ietekmi, t.sk., ārpus administratīvajām robežām.

Teritoriālās kohēzijas pamatelementi:

- Integrēta pieeja;
- Politiku koordinācija un ietekme
- (resursu, atbalsta instrumentu) koncentrācija
- Sasaiste (teritoriālā sasaiste, piemēram starp pilsētām un laukiem, starp attīstītākajām pilsētām un mazāk attīstītām, lai nodrošinātu mijiedarbību);
- Sadarbība (t.sk. starptautiskā sadarbība, piemēram, Baltijas jūras reģionā; t.sk. sadarbības organizēšana starp atbilstošiem pārvaldes līmeņiem);
- „Place based” pieeja jeb atbalsta sniegšana tām iniciatīvām, kas nāk no pašvaldībām no vietējām institūcijām.

Kopienas kohēzijas stratēģiskās pamatnostādnes (2006) noteiktā ES teritoriālās kohēzijas politika Latvijā līdz šim realizēta sekojoši:

- Teritoriju līdzsvarota attīstība noteikta kā horizontāla prioritāte, ieviešot ES Kohēzijas fonda un struktūrfondu aktivitātes;
- Izveidota un tiek ieviesta ERAF prioritāte „Policentriska attīstība”.

Kopienas stratēģiskās pamatnostādnes lauku attīstībai (2006) noteiktā ES teritoriālās kohēzijas politika lauku attīstībai Latvijā līdz šim realizēta sekojoši:

- Lauku attīstības programmas 3.ass vērsta uz dzīves kvalitātes uzlabošanu lauku teritorijās un ekonomikas dažādošanu;
- Atsevišķas Lauku attīstības programmas tiek ieviestas saskaņā ar LEADER pieeju.;

² EK Sestais progress ziņojums par ekonomisko un sociālo kohēziju

Eiropas Komisijas priekšlikumi teritoriālās kohēzijas ietvaros:

- Īpaša uzmanība jāpievērš pilsētu attīstībai;
- pilsētas var sniegt nozīmīgu ieguldījumu ES 2020 stratēģijas mērķu sasniegšanā;
- pilsētās jārisina vides degradācijas un sociālās izstumtības jautājumi (Latvija aizstāvēs pozīciju, ka atbalsts jāsniedz dažāda mēroga pilsētām, ne tikai metropolēm);
- Pilsētu jautājumu risināšanās jānodrošina tieša vietējo pašvaldību iesaiste ;
- ES fondu programmēšanas dokumentos jāparedz pilsētu atbalsta psākumi;
- Jānodrošina ciešāka sasaiste starp ieguldījumiem pilsētās un lauku teritorijās;
- Uzmanība jāievērs arī teritorijām ar specifiskām ģeogrāfiskām vai demogrāfiskām problēmām un makroreģionu stratēģijām (piemēram, ES Austrumu pierobežas teritorijas kā Latgale).

Eiropas Komisijas priekšlikumi partnerības principa uzabošanai kohēzijas politikas ietvaros vērš uzmanību, ka jāstiprina vietējās attīstības (LEADER) pieeja, piedāvājot attiecīgu ES regulējumu (mērķa teritorijas, atbalstāmās jomas, finansējuma apjoms) un padarot šo pieeju pievilcīgu potenciālajiem atbalsta saņēmējiem un piedāvājot atbalstu vietējo rīcības grupu stratēģijām.

Eiropas Komisijas **Piektais ziņojums par ekonomisko, sociālo un teritoriālo kohēziju** (publicēts 2010.gada novembrī) iekļauj uzstādījumus teritoriālās kohēzijas sekmēšanā Kohēzijas politikas ietvaros. Līdz 2011.gada janvārim Latvija izstrādā nacionālo pozīciju; līdz 2011. gada jūnijam – EK priekšlikumus nākamajam ES daudzgadu budžetam pēc 2013.gada.

1.3. Baltijas jūras stratēģija (VASAB)

2009. gada 29.-30. oktobrī Eiropadomē Eiropas Savienības valstu un valdību vadītāji pieņēma ES Stratēģiju Baltijas jūras reģionam (turpmāk – Stratēģija).

Stratēģija ir pirmā ES stratēģija Eiropas makroreģionam, kuras pamatā ir inovatīva un integrēta ilgtermiņa pieeja ES politiku īstenošanai Baltijas jūras reģionā.

Stratēģijai ir izvirzīti četri uzdevumi:

1. Veicināt vides ilgtspēju reģionā.
2. Kāpināt Baltijas jūras reģiona ekonomisko izaugsmi un labklājību.
3. Sekmēt Baltijas jūras reģiona pieejamību un pievilcību.
4. Vairogt Baltijas jūras reģiona drošību.

Atbilstoši šiem uzdevumiem Stratēģijas Rīcības plānā ir iekļautas 15 prioritātes, kuru ietvaros ir plānots īstenot ap 80 sadarbības projektu.

Lai arī Stratēģija ir ES un tās dalībvalstīm adresēta iekšējā stratēģija, tomēr tās ģeogrāfiskais pārklājums nav stingri definēts. Stratēģijas Rīcības plānā iekļauto darbību un projektu īstenošanā ES ir ieinteresēta attīstīt sekmīgu sadarbību ar trešajām valstīm reģionā. Ziemeļu dimensija uzskatāma par vienu no ietvariem sadarbībai ar šīm valstīm (iekļauj arī Krieviju). Ziemeļu dimensijas ietvaros iekļauj arī transportu programmu tiem ceļiem, kas nav TNT tīklā, sadarbības stratēģijas ar Krieviju ieviešanai (proti, tas skar arī Latgales plānošanas reģiona intereses).

Katras Rīcības plānā noteiktās sadarbības prioritātes koordinēšanu ir uzņēmusies viena vai vairākas reģiona Eiropas Savienības dalībvalstis. Izņēmums ir sadarbība veselības jomā, kuru koordinē Ziemeļu dimensijas Sabiedrības veselības un sociālās labklājības partnerības ietvaros.

Katru no apmēram 80 sadarbības projektiem koordinē vadošais partneris – ES dalībvalsts, reģionālā sadarbības organizācija, uzņēmēju asociācijas, nevalstiskās organizācijas.

Stratēģija un tās Rīcības plāns tiks regulāri pārskatīti. Stratēģijas Rīcības plānu ir plānots pārskatīt reizi gadā, tajā iekļaujot jaunus projektus. ES Padome ir aicinājusi EK sniegt ziņojumu par Stratēģijas īstenošanu ne vēlāk kā 2011.gada jūnijā.

Latvijas iesaisti Stratēģijas īstenošanā nacionālā līmenī koordinē Ārlietu ministrija. Latvija kopā ar Dāniju ir uzņēmusies sadarbības koordinēšanu enerģētikas prioritātē Baltijas jūras reģiona līmenī Stratēģijas ietvaros.

Katrā Rīcības plāna prioritātes jomā viena no nozares ministrijām vai iestādēm nodrošina Latvijas interešu apzināšanu nacionālā līmenī un to pārstāvību ES līmenī.

Stratēģijai nav paredzēts papildus finansējums līdz 2013.gadam. Vienlaikus 2007. – 2013.g. Baltijas jūras reģions dažādu ES programmu un finansējuma instrumentu ietvaros saņem nozīmīgu ES atbalstu. Tā, piemēram, ES Kohēzijas politikas ietvaros Baltijas jūras reģions saņem ap 50 miljardu eiro. ES Kopējā zivsaimniecības politika nepastarpināti sniedz vēl 1,25 miljardus eiro.

Projektu pieteicējiem no Latvijas ir pieejams atbalsts ne tikai ES struktūrfondu 1.mērķa "Konverģence" un Kohēzijas fonda ietvaros, bet arī vairākās ES struktūrfondu 3.mērķa "Eiropas teritoriālā sadarbība" programmās:

- Igaunijas – Latvijas pārrobežu sadarbības programma,
- Latvijas – Lietuvas pārrobežu sadarbības programma,
- Baltijas jūras reģiona transnacionālās sadarbības programma,
- Centrālā Baltijas jūras reģiona pārrobežu sadarbības programma INTERREG IVA.

Papildus tam, sadarbības projektiem reģionā ir pieejams dažādu citu Eiropas Kopienas iniciatīvu un programmu atbalsts. Piemēram, 7.letvara programma, Eiropas Kopienas Finanšu instruments videi LIFE+, Konkurētspējas un inovāciju programma, Eiropas Kaimiņattiecību un partnerības instrumenta (ENPI) ietvaros.

Interesi iesaistīties Stratēģijas īstenošanā ir parādījušas arī starptautiskās finanšu institūcijas – Eiropas Investīciju banka, Ziemeļu Investīciju banka.

Starp Latvijai būtiskiem reģionālās nozīmes sadarbības virzieniem ir izvirzīts Baltijas enerģijas tirgus starpsavienojumu plāns un tā īstenošana, transeiropas transporta tīkla un tā savienojumu ar ES kaimiņvalstīm koordinēta attīstība, loģistikas pakalpojumu konkurētspējas paaugstināšana un ES ārējās robežas caurlaides spējas nodrošināšana, kopīga Baltijas jūras reģiona izglītības un pētniecības lauka attīstība, pārrobežu sadarbība vides piesārņojuma novērtēšanā un novēršanā.

1.4. Latvijas-Lietuvas pārrobežu sadarbības programma 2007–2013.gadam

Programmēšanas periodā 2007.-2013. gadam Latvijai ir pieejami **ES struktūrfondu 3.mērķa "Eiropas teritoriālā sadarbība"** līdzekļi, kas ir paredzēti stiprināt pārrobežu sadarbību ar kopēju vietēju un reģionālu ierosmju palīdzību un starpvalstu sadarbību ar tādu pasākumu palīdzību, kas veicina integrētu teritoriālu attīstību saistībā ar kopienas prioritātēm, kā arī starpreģionu sadarbību un pieredzes apmaiņu attiecīgajā teritoriālajā līmenī.

Latvijas – Lietuvas pārrobežu sadarbības programmas mērķis ir veicināt ilgtspējīgu un vienlīdzīgu pierobežas reģiona sociālekonomisko attīstību, lai padarītu to konkurētspējīgu ekonomiskajai un uzņēmējdarbības attīstībai un pievilcīgu dzīvošanai un apmeklēšanai.

Programmas attiecināmās teritorijas:

- Latvijā: Kurzeme, Zemgale, Latgale;
- Lietuvā: Klaipēda, Telši, Šauļi, Paneveža, Utena, Kauņa (kā papildus teritorija).

Programmā ir izdalītas trīs prioritātes:

- Sociālekonomiskās attīstības un konkurētspējas veicināšana reģionā;
- Pievilcīgas vides dzīvošanai izveidošana un ilgtspējīgas sabiedrības attīstība
- Prioritāte - Tehniskā palīdzība - Atbalsts programmas ieviešanai

1. Prioritāte – Sociālekonomiskās attīstības un konkurētspējas veicināšana reģionā

- 1.1. Uzņēmējdarbības, darba tirgus un pētniecības un tehnoloģijas attīstības veicināšana
- 1.2. Pierobežas reģionu iekšējās un ārējās pieejamības uzlabošana

2. prioritāte - pievilcīgas vides dzīvošanai izveidošana un ilgtspējīgas sabiedrības attīstība

- 2.1. Sabiedrisko pakalpojumu un dabas resursu kopīgas pārvaldīšanas uzlabošana
- 2.2. Pierobežas reģionu pievilcības uzlabošana
- 2.3. Aktīvu un ilgtspējīgu sabiedrību attīstība (mazu projektu iespēja)

3. Prioritāte - Tehniskā palīdzība - Atbalsts programmas ieviešanai:

Programma tiek ieviesta, izmantojot atklātus projektu konkursus. Šī prioritāte ietver aktivitātes Programmas īstenošanai, nodrošinot Apvienotā tehniskā sekretariāta un Programmas pārvaldības struktūru darbu un tiks finansēta ar 6% ERAF piešķirtā finansējuma Programmai.

Maksimālais projekta ilgums ir 30 mēneši

Projekta apjoms ir no 20 000 eiro līdz 2 miljoniem eiro

Kopējais programmas budžets (ERAF + nacionālais finansējums)-75,2 mlj. EUR
Programmas finansējums projektiem – 60,1 miljoni eiro.

ERAF līdzfinansējuma likme Latvijas projektu partneriem ir 85%.
Nacionālais līdzfinansējums 15 % apmērā ir jānodrošina projekta partneriem.

Programmas atbalsta saņēmēji ir:

- Pašvaldības un to izveidotās iestādes;
- Valsts iestādes: nozaru ministrijas, centrālās valsts pārvaldes iestādes un to padotībā esošās iestādes;
- Nevalstiskās organizācijas;
- sabiedriskajām līdzvērtīgas organizācijas.

1.5. Pilsētvides attīstības programma URBACT II 2007.-2013.gadam

Eiropas pilsētām ir centrālā loma ekonomiskajā izaugsmē, nodarbinātībā un konkurētspējā. Taču vienlaikus tās saskaras ar smagām problēmām: nevienmērīga pilsētu attīstība, ekonomiski un sociāli nelabvēlīgu zonu veidošanās, apkārtējās vides degradācija, nedrošība, sociālo saišu vājināšanās utt. Tāpēc papildus pārrobežu, transnacionālās un starpreģionu sadarbības programmām Eiropas Savienības Struktūrfondu 2007.-2013. gadu plānošanas perioda 3.mērķis „Eiropas teritoriālā sadarbība” paredz pilsētvides attīstības programmas URBACT II ieviešanu, kas tiks finansēta no Eiropas Reģionālās attīstības fonda līdzekļiem (turpmāk – ERAF).

Programmas URBACT II 2007-2013 kopējais finansējums ir 68,8 mljn. eiro, tās uzdevums atbalstīt informācijas, labās prakse un pieredzes apmaiņu starp ES pilsētām.

Galvenais programmas URBACTII 2007-2013 mērķis ir uzlabot ilgtspējīgas, integrētas pilsētu attīstības politikas efektivitāti Eiropā, lai īstenotu Lisabonas un Gēteborgas stratēģijas.

Programmā URBACT II 2007-2013 ir trīs prioritātes:

1. prioritārais virziens: pilsētas – izaugsmes un nodarbinātības instruments

- Uzņēmējdarbības veicināšana
- Inovāciju uzlabošana un uz zināšanām balstīta ekonomika
- Nodarbinātība un cilvēkresursi

2. prioritārais virziens: pievilcīgas un sociāli vienotas pilsētas

- Nelabvēlīgo teritoriju un teritoriju ar zaudējuma risku integrēta attīstība
- Sociālā integrācija
- Vides problēmas
- Vadība un pilsētu plānošana

3. prioritārais virziens: tehniskā palīdzība

1. prioritāte. Pilsētas – izaugsmes un nodarbinātības instruments (44%)

Prioritātes mērķis ir veicināt uzņēmējdarbību, attīstīt inovācijas un zināšanu ekonomiku, kā arī atbalstīt nodarbinātību un cilvēkresursu attīstību.

2. prioritāte. Pievilcīgas un sociāli vienotas pilsētas (50%)

Prioritāte sekmē saskaņotu pilsētu trūcīgo rajonu attīstību, veicina sociālo integrāciju dzīves apstākļu, imigrācijas, jaunatnes, veselības un drošības jautājumos, kā arī atbalsta vides un pilsētvides harmonisko plānošanu un pārvaldi.

3. prioritāte. Tehniskā palīdzība (6%)

Programma URBACT II 2007-2013 attīsta integrētu pieeju pilsētu problēmām, apvienojot dažādus partnerus – pilsētu un pašvaldību deputātus, pilsētvides attīstības ekspertus un iedzīvotāju apvienības, privātā sektora partneru un sociālos partnerus – 3 sadarbības virzienos:

- pieredzes apmaiņa un apmācība (tematisko tīklu izveide);
- informācijas kapitalizācija (tehnisko ekspertu darba grupas un semināri);
- informācijas izplatīšana (mājas lapas izveide, ikgadējās konferences, informatīvie materiāli nacionālās valodās).

Programmas attiecināmā teritorijā ietilpst visas divdesmit septiņas Eiropas Savienības dalībvalstis, Norvēģija un Šveice.

Programmas atbalsta saņēmēji ir valsts, reģionālās un vietējās iestādes, kā arī līdzvērtīgas publiskās institūcijas, kuru darbība ir tieši saistīta ar pilsētvides problēmu risināšanu.

Ņemot vērā, ka Latvijas teritorija ir attiecināma uz Eiropas Savienības Struktūrfondu 1.mērķi „Konverģence”, ERAF līdzfinansējums Latvijas publiskam sektoram 1.-2. prioritātes ietvaros ir 80 % apmērā no attiecināmiem izdevumiem.

2. Nacionālā līmeņa plānošanas dokumenti

2.1. Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2030

2010. gada 10. jūnijā Latvijas Republikas Saeima apstiprināja „Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģiju līdz 2030. gadam” (turpmāk - Latvija 2030). Saskaņā ar Attīstības plānošanas sistēmas likumā noteikto, stratēģija ir hierarhiski augstākais valsts attīstības plānošanas dokuments un tajā izvirzītie valsts ilgtermiņa mērķi, attīstības prioritātes un telpiskās attīstības perspektīva tiek īstenota, realizējot pakārtotu nozaru un teritoriju attīstības politiku. Līdz ar to „Latvija 2030” kļūst par valsts galveno attīstības plānošanas instrumentu un pilda arī nacionālā plānojuma funkciju nacionālā līmenī.

Latgales plānošanas reģionam ir nozīmīgas visas LIAS 2030 definētās prioritātes:

Prioritāte:		„KULTŪRAS TELPAS ATTĪSTĪBA”
Attīstības virziens:		Kultūras telpas saglabāšana, mijiedarbība un bagātināšana
Rīcības virzieni:	- Piederības izjūtas Latvijas kultūras telpai stiprināšana; - Radošas sabiedrības veidošana.	
Mērķis:	Saglabāt un attīstīt Latvijas kultūras kapitālu un veicināt piederības izjūtu Latvijas kultūras telpai, attīstot sabiedrības radošumā balstītu konkurētspējīgu nacionālo identitāti un veidojot Latvijā kvalitatīvu kultūrvidi.	
Latgales reģiona intereses:	Latgaliskās materiālās un nemateriālās kultūras saglabāšana (amati, māksla, literatūra, u.c.) un popularizēšana; Radošās industrijas; Kultūras pasākumi, gan liela mēroga pasākumus starptautiskai atpazīstamībai, gan vietējos pasākumus kultūras telpas saglabāšanai Latgales laukos.	
Prioritāte:		„IEGULDĪJUMI CILVĒKKAPITĀTĀ”
Attīstības virziens:		Cilvēkkapitāla bāzes vērtība un produktivitāte
Rīcības virzieni:	- Nodarbinātības programmas darbaspēka līdzdalības palielināšanai; - Cilvēkkapitāla attīstība un produktivitātes kāpinājums; - Veselības un sociālo pakalpojumu kvalitāte un pieejamība; - Depopulācijas risku mazināšana; - Novecošanās un māsaimniecību struktūras izmaiņu ietveršana sabiedrisko un sociālo pakalpojumu politikā.	
Mērķis:	Saglabāt Latvijas cilvēkkapitāla bāzes vērtību un kāpināt tā ražīgumu līdz ES vidējam līmenim, attīstot prasmes, kas sekmē jaunradi, elastību un līdzdalību darba tirgū.	
Latgales reģiona intereses:	Nodarbinātības un apmācību programmas; Pašvaldību stiprināšana un reģiona valsts iestāžu filiāļu stiprināšana pakalpojumu kvalitātes un pieejamības uzlabošanai; Sociālās integrācijas programmas; Sociālā uzņēmējdarbība; Uzņēmēju izglītošana; Jaunās paaudzes uzņēmēju audzināšana, uzņēmības kā vērtības nostiprināšanās sabiedrībā.	
Attīstības virziens:		Iespēju vienlīdzība un vidusslāņa veidošanās
Rīcības virzieni:	- Kvalitatīvas izglītības un bērnu aprūpes pieejamība; - Resursu pieejamība; - Darba tirgus pieejamība un diskriminācijas mazināšana; - Īslaicīgās nabadzības amortizācija un nabadzības riska mazināšana.	

Mērķis:	Pieaugot IKP, samazināt sociālo un ienākumu nevienlīdzību – veicināt sociālo iekļaušanos, mazināt nabadzības riskus un sekmēt sociāli un ekonomiski stabila vidusslāņa veidošanos sabiedrībā.
Latgales reģiona intereses:	Latgales plānošanas reģiona sociālo pakalpojumu attīstības programmas 2010-2017.gadam ieviešana Nodarbinātības un apmācību programmas; Pašvaldību stiprināšana un reģiona valsts iestāžu filiāļu stiprināšana pakalpojumu kvalitātes un pieejamības uzlabošanai; Sociālās integrācijas programmas Sociālā uzņēmējdarbība

Prioritāte: „PARADIGMAS MAIŅA IZGLĪTĪBĀ”

Attīstības virziens:	Kvalitatīva un pieejama izglītība mūža garumā
Rīcības virzieni:	- Izglītības pieejamība un pārmaiņas izglītības procesa organizācijā - Skola kā sociālā tīklojuma centrs - Kontekstuāla izglītība un skolotāja profesijas maiņa E-skola un informācijas tehnoloģiju izmantošana Izglītošanās mūža garumā – no pirmsskolas līdz pieaugušo tālākizglītībai
Mērķis:	Izveidot vienu no labākajām izglītības sistēmām ES un kļūt par vienu no līderēm pieaugušo izglītības pieejamības un izmantošanas ziņā
Latgales reģiona intereses:	Augstākās un profesionālās izglītības sasaiste ar vietējo ekonomiku, uzņēmumiem; Jaunās paaudzes uzņēmēju audzināšana, uzņēmības kā vērtības nostiprināšanās sabiedrībā, uzņēmējdarbības mācīšana skolās; Reģiona piedāvātās izglītības pakalpojuma kvalitātes paaugstināšana Pieaugušo izglītība - nodarbinātības un apmācību programmas.

Prioritāte: „INOVATĪVA UN EKOEFĒKTĪVA EKONOMIKA”

Attīstības virziens:	Masveida jaunrade un inovācija
Rīcības virzieni:	- Lietotāju virzīta inovācija - Atvērtu inovāciju prakse - Inovatīva uzņēmējdarbība - Masveida jaunrades kultūra
Mērķis:	Kļūt par vienu no ES līderiem inovatīvu un eksportējošu uzņēmumu izplatības ziņā
Latgales reģiona intereses:	Saistīt augstākās izglītības un profesionālās izglītības iestādes ar reģiona uzņēmumiem, kopīgi strādājot pie jaunu produktu izveides un inovācijām, Sociālās inovācijas un sociālā uzņēmējdarbība kopā ar LEADER ass projektiem; Uzlabot pilsētu infrastruktūru uzņēmējdarbības vajadzībām; Atbalstīt esošos eksportspējīgos uzņēmumus, Atbalstīt jaunu uzņēmumu veidošanos un investīciju piesaisti; Mācīt uzņēmību jau no bērnības, skolās, bērnudārzos; Sakārtot industriālās teritorijas; Stiprināt uzņēmējdarbības atbalsta institūcijas; Attīstīt Daugavpils lidostu un starptautiskos savienojumus.
Attīstības virziens:	Atjaunojama un droša enerģija
Rīcības virzieni:	- Enerģētiskā drošība un neatkarība; - Atjaunojamo energoresursu izmantošana un inovācija; - Energoefektivitātes pasākumi; - Energoefektivitāte un videi draudzīga transporta politika.
Mērķis:	Nodrošināt valsts enerģētisko neatkarību, palielinot energoresursu

Latgales reģiona intereses:	pašnodrošinājumu un integrējoties ES enerģijas tīklos. Attīstīt jaunus enerģijas projektus, iesaistot Rēzeknes Augstskolu un Daugavpils Universitāti; Mācīties prasmes un ieviest energoefektivitātes pasākumus komunālajā saimniecībā, māsaimniecībās.
-----------------------------	--

Prioritāte:	„DABA KĀ NĀKOTNES KAPITĀLS”
Attīstības virziens:	Dabas vērtību un pakalpojumu ilgtspējīga izmantošana
Rīcības virzieni:	• Dabas kapitāla pārvaldība; • Tirgus instrumentu izveide; • Dabas aktīvu kapitalizēšana; • Ilgtspējīga dzīvesveida veicināšana.
Mērķis:	Būt ES līderei dabas kapitāla saglabāšanā, palielināšanā un ilgtspējīgā izmantošanā.
Latgales reģiona intereses:	Attīstīt jaunus enerģijas projektus, iesaistot Rēzeknes Augstskolu un Daugavpils Universitāti; Integrēt tūrisma un dabas resursu ilgtspējīgu izmantošanu reģiona ekonomikā; Tirgus instrumentu izveide; Ilgtspējīga dzīvesveida veicināšana.

Prioritāte:	„TELPISKĀS ATTĪSTĪBAS PERSPEKTĪVA”
Attīstības virziens:	Sasniedzamības uzlabošana
Rīcības virzieni:	• Transporta infrastruktūras plānošana un sabiedriskais transports; • Transporta infrastruktūras attīstība; • Komunikāciju tīkla attīstība.
Mērķis:	Radīt līdzvērtīgus dzīves un darba apstākļus visiem iedzīvotājiem neatkarīgi no dzīves vietas, sekmējot uzņēmējdarbību reģionos, attīstot kvalitatīvu transporta un komunikāciju infrastruktūru un publiskos pakalpojumus.
Latgales reģiona intereses:	Samazināt laika distanci starp attīstības centriem reģiona iekšienē un līdz Rīgai; Modernizēt transporta koridoru Ziemeļu-Dienvidu virzienā, vienlaikus uzlabojot kustību starp Daugavpili un Rēzekni; Laba sakaru kvalitāte un pārklājums; Attīstīt pierobežas ceļu tīklu un nokļūšanu līdz reģiona nozīmes pilsētām; Atbalstīt sabiedrības izglītošanu un līdzdalības procesus multikulturālajā Latgales reģionā; Nodrošināt uzņēmējdarbības atbalsta pakalpojumus laukos, veicināt uzņēmumu tīklojumu, kooperāciju, ražošanas ķēdes.
Attīstības virziens:	Apdzīvojums
Rīcības virzieni:	• Attīstības centru izaugsme; • Pilsētu un lauku mijiedarbība; • Attīstības centru funkcionālais tīkls.
Mērķis:	Stiprināt Latvijas un tās reģionu starptautisko konkurētspēju, palielinot Rīgas kā Ziemeļeiropas metropoles un citu valsts lielāko pilsētu starptautisko lomu.
Latgales reģiona intereses:	Stiprs iekšējais pilsētu tīkls. Attīstības centru – Daugavpils, Rēzeknes, Preiļu, Ludzas, Krāslavas, Līvānu un Balvu pilsētu izaugsme un mijiedarbība pilsētu funkcionālajā tīklā; Pilsētu un lauku mijiedarbība; Pilsētu starptautiskā darbība; Mazpilsētu un novadu lielo apdzīvoto vietu izaugsme vietējo teritoriju atbalstam; Papildināt Latvijas piedāvājumu ar Latgales kultūras, sporta, izglītības, veselības, atpūtas pakalpojumiem, un piedāvāt izdevīgu investīciju teritorijas;

Izglītības un zinātnes potenciāla stiprināšana.

Attīstības virziens: Nacionālo interešu telpas

- Rīcības virzieni:**
- Lauku attīstības telpa;
 - Baltijas jūras piekraste;
 - Rīgas metropoles areāls;
 - Austrumu pierobeža;
 - Izcili dabas, ainavu un kultūrvēsturisko teritoriju areāli

Mērķis: Saglabāt Latvijas savdabību – daudzveidīgas dabas un kultūras mantojuma, tipiskās un unikālās ainavas.

Latgales reģiona intereses: Lauku attīstības telpa (lauku un pilsētu autoceļu savienojumi, sabiedriskais transports, lauku uzņēmējdarbības stiprināšana, pakalpojumu pieejamība lauku iedzīvotājiem);

Austrumu pierobeža (Pāternieki-Gribovščina robežkontroles punkta izveide, Vientuļi-Ludonka robežkontroles punkta modernizācija), apdzīvojuma saglabāšana pierobežā, autoceļu attīstības projekts „Austrumu stīga”, reģiona nozīmes attīstības centru – Ludzas, Krāslavas, Balvu pilsētu attīstība un mazpilsētu attīstība, starpvalstu vienošanās pierobežas bezvīzu režīma ieviešanai, uzņēmējdarbības veicināšana, īpašie uzņēmējdarbības atbalsta un finanšu instrumenti, alternatīvās enerģijas projekti, izglītības un zinātnes potenciāla stiprināšana.

Izcili dabas, ainavu un kultūrvēsturisko teritoriju areāli (Daugavas loki, Augšdaugava, Rāznas nacionālais parks, u.c.).

2.2. Nacionālais attīstības plāns 2007–2013 un Darbības programmas

Valsts galvenais vidēja termiņa attīstības plānošanas dokuments ir Nacionālais attīstības plāns 2007.–2013. gadam (pieņemts Ministru kabinetā 2006. gada 4. jūlijā). Nacionālais attīstības plāns 2007.–2013. gadam (NAP) definē valsts prioritātes, izvirza vidēja termiņa mērķus, uzdevumus un nosaka rīcības to sasniegšanai.

Darbības programmas:

"Cilvēkresursi un nodarbinātība";

„Uzņēmējdarbība un inovācijas”;

“Infrastruktūra un pakalpojumi”.

Nacionālā attīstības plāna 2007.–2013. gadam ieviešanu korigē Latvijas stratēģiskās attīstības plāns (1.2.3.nodaļa).

NAP sadalā „Izaugsme reģionos” norādīti reģionālās politikas ietvaros risināmie uzdevumi 2007.–2013. gadam. NAP kā viens no būtiskākajiem teritoriju integrētas attīstības instrumentiem tiek piedāvāta **policentriskās attīstības** horizontālā prioritāte. Tā paredz nostiprināt pilsētu kā reģionu attīstības dzinējspēku potenciālu, kā arī veidot pilsētu tīklu, kas potenciāli radītu priekšnosacījumus līdzsvarotai valsts attīstībai. Līdz ar to pilsētām ir paredzēts kļūt par nozīmīgu katra reģiona un visas valsts attīstības virzītājspēku. Par vienu no instrumentiem policentriskas attīstības sekmēšanai programmēšanas periodā no 2007. līdz 2013. gadam tiek ieviesta Eiropas Reģionālās attīstības fonda līdzfinansēta pilsētvides prioritāte „Policentriska attīstība”, kuras ietvaros plānotie atbalsta pasākumi ir vērsti uz pilsētu kā reģionu attīstības dzinējspēku potenciāla nostiprināšanu, to pilsētvides kvalitātes sekmēšanu, kā arī funkcionālo saišu veidošanu ar pieguļošajām teritorijām saskaņā ar integrēto pieeju pilsētu attīstībai.

Policentriskajai prioritātei ir trīs aktivitātes. Latgales pilsētas saņēma atbalstu aktivitātes „Nacionālas un reģionālas nozīmes attīstības centru izaugsmes veicināšanai līdzsvarotai valsts attīstībai” (3.6.1.1.aktivitāte, kopējais finansējums) - Daugavpils pilsēta (22,4 milj. latu), Rēzeknes pilsēta (16,3

milj. latu) un Līvānu novads (6,4 milj. latu)³. Līdz 2013.gadam atbalstu saņems arī Balvu, Ludzas, Krāslavas, Preiļu, Rēzeknes un Daugavpils novadu pašvaldības, aktivitātes „Atbalsts novada pašvaldību kompleksai attīstībai” (3.6.2.1.aktivitāte, kopējais finansējums 9,4 milj.latu)⁴.

2.3. Latvijas Stratēģiskās attīstības plāns 2010.–2013. gadam

Ņemot vērā krasās pārmaiņas ekonomiskajā situācijā, vienlaikus ievērojot NAP noteikto valsts izaugsmes mērķi (dzīves kvalitātes paaugstināšana, ko nosaka virzība no darbietilpīgas ekonomikas uz zināšanām un prasmēm balstītu ekonomikas attīstību), 2010. gada 9. aprīlī apstiprināts Latvijas Stratēģiskās attīstības plāns 2010.–2013. gadam. Plāns piedāvā esošajai sociāli ekonomiskajai situācijai aktuālu stratēģisko mērķi, prioritātes un rīcības virzienus, kas saistīti ar kvantitatīviem mērķa rādītājiem.

Plāna **mērķis ir kāpināt valsts konkurētspēju:**

1. sasniegt pozitīvu izaugsmi 2011.gadā (2,3%), 2012.gadā (vismaz par 3%) un 2013.gadā (vismaz par 5%);
2. samazināt bezdarba līmeni līdz 13% (2013.gadā).

Atbilstoši mērķim plāna **prioritātes līdz 2013.gadam ir:**

1. Ekonomiskās izaugsmes veicināšana;
2. Sociālā drošība;
3. Publiskās pārvaldes reformas.

Kā viens no Sociālās drošības rīcības virzieniem paredzēta reģionu atšķirību mazināšana ar mērķi līdz 2013. gadam nepalielināt reģionālās atšķirības, reģionālā IKP uz vienu iedzīvotāju izkliedi saglabājot 44 % apmērā. Lai to īstenotu, plānots atbalstīt reģionu ekonomisko aktivitāti, nodrošinot mērķtiecīgus un koordinētus ieguldījumus attīstības centros un specifiskajās mērķa teritorijās, paaugstināt pašvaldību finansiālo rīcībspēju, paplašinot un dažādojot pašvaldību budžetu ieņēmumu bāzi, kā arī sekmēt pakalpojumu sasniedzamību visā Latvijas teritorijā.

3.Starptautiskās sadarbības līgumi (Krievija, Baltkrievija)

3.1. Baltkrievija

No 2010.gada 28.septembra ir spēkā Latvijas Republikas un Baltkrievijas Republikas līgums par sadarbību sociālās drošības jomā. Līguma mērķis ir nodrošināt cilvēku sociālo drošību, kuri pārvietojas no Latvijas uz Baltkrieviju un otrādi, kā arī novērst dubultu sociālo apdrošināšanas iemaksu iekasēšanu. Tas nozīmē, ka cilvēki, kuri dzīvo Latvijā un ir strādājuši Baltkrievijā, var doties uz jebkuru Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras (VSAA) nodaļu un iesniegt iesniegumu pensijas piešķiršanai. Līgums paredz apdrošināšanas periodu summēšanu, lai noteiktu tiesības uz pakalpojumiem.

Latgalē dzīvo 18 tūkst. baltkrievu (5,3% no reģiona iedzīvotājiem). Krāslavas novadam ir tieša robeža ar Baltkrieviju.

³ Ministru kabineta 2010.gada 26.janvāra noteikumi Nr.91 "Noteikumi par darbības programmas "Infrastruktūra un pakalpojumi" papildinājuma 3.6.1.1.aktivitāti "Nacionālas un reģionālas nozīmes attīstības centru izaugsmes veicināšana līdzsvarotai valsts attīstībai"

⁴ Ministru kabineta 2010.gada 14.septembra noteikumi Nr.843 "Noteikumi par darbības programmas "Infrastruktūra un pakalpojumi" papildinājuma 3.6.2.1.aktivitāti "Atbalsts novadu pašvaldību kompleksai attīstībai"

3.2. Krievija

2010.gada 3.novembrī stājās spēkā Latvijas Republikas Ekonomikas ministrijas un **Pleskavas apgabala** (Krievijas Federācija) administrācijas vienošanās par ekonomisko sadarbību (parakstīta Rīgā 2010.gada 16.septembrī, apstiprināta ar 2010.gada 25.maija Ministru kabineta noteikumiem Nr.476), kas paredz īstenot ilgtermiņa sadarbību, īpaši sekojošās jomās:

- investīciju darbība, ieskaitot komerciālo organizāciju formēšanu ar ārvalstu investīcijām (Latvijas un Krievijas kapitālu), Latvijas Republikas un Pleskavas apgabala (Krievijas Federācija) teritorijā reģistrēto organizāciju pārstāvniecību un filiāļu dibināšanu;
- metālapstrādes rūpniecība;
- farmācijas rūpniecība;
- kokapstrādes rūpniecība;
- būvniecība un būvniecības materiāli;
- pārtikas rūpniecība;
- informācijas tehnoloģijas un komunikācijas;
- atjaunojamie energoresursi;
- dabas resursu apgūšana un izstrāde;
- loģistika un kravu pārvadājumi;
- tūrisms;
- finanšu pakalpojumi;
- citas savstarpēji interesējošas ekonomiskās sadarbības jomas.

Latgales plānošanas reģions, kā arī Latgales pašvaldības un uzņēmumi ir īstenojuši kopīgus projektus. Pleskavas apgabalam projekta ENTERPLAN ietvaros ir izstrādāta „**Pleskavas apgabala sociāli ekonomiskās attīstības koncepcija 2010-2020.gadam** (krievu val. - Концепция социально-экономического развития псковской области на 2010-2020 годы). Stratēģiskais mērķis – iedzīvotāju augsta dzīves kvalitātes līmeņa sasniegšana (esot blakus Baltijas valstīm). Tam izvirzītie galvenie uzdevumi ir:

- 1) Demogrāfiskās situācijas stabilizācija reģionā;
- 2) Iedzīvotāju ienākumu paaugstināšana;
- 3) Pakalpojumu kvalitātes un pieejamības uzlabošana;
- 4) Darba tirgus attīstība un iedzīvotāju ekonomiskās aktivitātes veicināšana.

Pasākumi, kas minēti Pleskavas apgabala sociāli ekonomiskās attīstības koncepcijā 2010-2020.gadam un Latgales programmā iekļautie pasākumi var tikt realizējami saskaņoti kopējos pārrobežu projektos, kā arī Baltijas jūras stratēģijas ietvaros.

Latgales reģiona teritorijas robežojas ar Pitalovas, Palkinskas, Krasnogorodas un Sebežas rajoniem. Saskaņā ar Pleskavas apgabala plānošanas dokumentiem tiek sagatavoti vietējo rajonu sociāli ekonomiskās programmas pieciem gadiem (Pleskavas apgabala Pitalovas rajona sociāli ekonomiskās attīstības programma – 2011-2015.gadam).

Vēl Latvijas Republikai ir noslēgta (stājās spēkā 2008.gada 6.maijā) vienošanās par ekonomisko sadarbību **Vologdas apgabala** (Krievijas Federācija) valdību⁵.

⁵ 2007.gada 4.decembra Ministru kabineta noteikumiem Nr.821

4. Reģiona līmeņa plānošanas dokumenti

4.1. Latgales plānošanas reģiona plānošanas dokumenti

4.1.1. Latgales attīstības plāns (2000.g.)

Latgales attīstības plāna (turpmāk – LAP) tika izstrādāts PHARE 1997 projekta ietvaros. Tas bija pirmais reģiona attīstības plāns Latvijā. Ekspertu komandā bija gan ārvalstu, gan Latvijas eksperti, izstrādes process bija atvērts – visu interešu un reģiona teritoriju aptverošs.

LAP veidots kā vidēja un ilgtermiņa plānošanas dokuments, ietverot gan mērķus ilgtermiņam, gan uzdevumus un projektu idejas vidējam termiņam. Dokuments ietver Latgales reģiona attīstības stratēģiju (Stratēģija) un institucionālās attīstības sadaļu, kura bija vērsta uz LRAA attīstību, tās kapacitātes stiprināšanu. Stratēģija definē trīs prioritātes (**Produktīvā sektora attīstība; Cilvēkresursu attīstība; Infrastruktūras attīstība**), kuras tālāk sadalās prioritārās darbībās un pasākumos.

Plāna iecerētā loma tā izstrādes laikā bija Latgales reģiona attīstības veicināšana un finansējuma piesaiste. Plāna izstrādes laikā Latvija tikai gatavojās iestāties ES, un tai bija pieejami ES līdzekļi pirmsiestāšanās finansu instrumentu veidā – PHARE un SAPARD. Eksperti plānoja Latgales reģiona attīstības pasākumus, ņemot vērā ES dalībvalstu pieredzi, bet šai laikā nebija iespējams plānotos pasākumus sasaistīt ar konkrētiem finansēšanas instrumentiem un paredzēt, kādi no tiem būs pieejami un kurā administratīvajā līmenī.

Pirmais finansējums Latgales reģionam, pamatojoties uz LAP bija PHARE 2000 ietvaros – tika finansēti projekti Rēzeknes biznesa centra izveidei, Līvānu amatniecības centra izveidei, Malnavas koledžas attīstībai un Daugavpils industriālās zonas izveidei. Tam sekoja citi. Desmit gadu laikā īstenoti vairāk nekā 15 projekti LRAA vai LPR vadībā, kā arī īstenoti projekti pilsētās, pagastos, novados, gan izmantojot ES, gan citus finanšu instrumentus.

Kopumā plāna īstenošana ir laba. Ņemot vērā politiskās un finansējuma piesaistes struktūras izmaiņas, daļa no plānotajiem pasākumiem ir īstenota Vienotā programmdokumenta ietvaros, kā arī tiek īstenota Valsts stratēģiskā ietvardokumenta darbības programmu ietvaros, īstenojot nacionāla līmeņa projektus, piemēram, nodarbinātības jomā, GIS izmantošanā, apmācībā, u.c. jomās.

LAP katras prioritātes ietvaros ir noteikti ilgtermiņa stratēģiskie mērķi, vidējā termiņa (līdz 2006. gadam) kvantitatīvie mērķi. Esošās situācijas apraksts parāda sākotnējo stāvokli, kuru iespējams salīdzināt ar 2010. gada statistikas datiem. Tomēr, ņemot vērā ekonomikas attīstību mūsu valstī (uzplaukums un krīze) un pasaulē šajos desmit gados, būtu pārāk vienkāršoti Latgales reģiona situāciju attiecināt uz LAP izpildi vai neizpildi. Tādēļ katrā no LAP sadaļām veikts plānotā un īstenotā izvērtējums, tomēr kopumā jāsaprot, LAP ir īstenots vairāk kā par 70% (tūrisma attīstības sadaļa 100%), kas ir labs īstenošanas rādītājs, ņemot vērā, ka tā izstrāde un īstenošana nenotika vienmērīgas un labi plānotas ekonomikas un politikas (jaunas ES prasības) apstākļos.

Plāna izstrādātāji ir definējuši sākotnējo situāciju (bāzes indikatori), tomēr ne visās sadaļās ir skaidri noteikti sasniedzamie rādītāji. To daļēji var skaidrot ar nepietiekamām prognozēšanas iespējām mainīgajā ekonomiskajā un politiskajā situācijā. Tomēr visiem pasākumiem ir skaidri definēti galvenie uzdevumi, kuru starpā izdalīti 63 prioritārie projekti, no kuriem tieši vai netieši ir īstenoti 43 jeb gandrīz 70% (skat. tabulu).

LAP ir veidots pamatojoties uz Latgales reģiona vajadzībām. LAP aptver visas nozīmīgākās jomas reģiona attīstībai, tomēr dažas no jomām iestājoties ES tika iekļautas nacionālajās programmās un tām ir pieejams finansējums Latgales reģiona iedzīvotājiem un iestādēm tieši tāpat kā citos Latvijas reģionos. Piemēram, tas attiecas un Lauku attīstības plānu, Nodarbinātības valsts aģentūras

programmām un citām programmām. Tādēļ virkne LAP plānoto projektu tika īstenota šādu programmu ietvaros.

LAP aptver visas reģiona teritorijas, atsevišķi izdalot dažas dabas teritorijas, vai noteiktas saimnieciskās darbības teritorijas – zivsaimniecības, mežizstrādes, lauksaimniecības teritorijas, u.c. Latgales reģions savā iekšienē ir pietiekami atšķirīgs, un jaunajā stratēģijā būtu nepieciešams izcelt iekšējās teritoriālās atšķirības un dot risinājumus to potenciāla sociāli ekonomiskai izmantošanai. Turklāt lielāka uzmanība būtu jāvelta sadarbības, kooperācijas un citu tīklu izveidei dažādās jomās, bet produktīvos sektoros (gan rūpniecisko, gan lauksaimniecisko ražošanu) atstājot pašu ražotāju un valsts atbalsta programmu ziņā.

LAP minētās vērtības tika pārskatītas 2005.gadā nosakot prioritātes nākošajam programmēšanas periodam (2007.-2013. gadam). Lai arī pārgrupētas, joprojām palikušas aktuālas LAP noteiktās prioritātes. Pašreizējā periodā tās ir :

- Reģiona konkurētspējas palielināšana;
- Reģiona infrastruktūras attīstība;
- Tūrisma attīstība;
- Reģiona institucionālās kapacitātes palielināšana.

Šajā formulējumā ir redzama pēctecība un saglabājas LAP ilgtermiņa uzstādījumi, bet precizētas vidēja termiņa jaunās prioritātes, īpaši izdalot tūrismu, kā potenciālu reģiona attīstībai.

Institucionālās kapacitātes attīstība ir viena no LAP daļām, kura tieši netika iekļauta reģiona attīstības stratēģijā, lai gan plānotie LRAA kapacitātes stiprināšanas pasākumi tika īstenoti. Tomēr jāatzīmē, ka institucionālā attīstība ir nozīmīga visa reģiona attīstībai un tādēļ iekļaujama jaunajā stratēģijā kā atsevišķa sadaļa.

Prioritāro plānoto projektu īstenošana

Nr.p.k.	Plānotais prioritārais projekts	Komentārs par īstenošanu
1.	Latgales inovāciju stratēģijas izstrādāšana	Īstenots netieši
2.	Daugavpils Inovāciju Centrs	Īstenots
3.	Rēzeknes Inovāciju Centrs	Īstenots + Balvos
4.	Apmācību stratēģijas izstrādāšana jaunu apmācību programmu un inovāciju ieviešanai	Īstenojas caur projektiem inovāciju centros
5.	Pētījumu, attīstības un inovāciju efektivitāte	Īstenots netieši
6.	Nozaru inovatīvā tīkla attīstība	Īstenots netieši
7.	Kvalitatīvas produkcijas stratēģija Latgalei un „Ražots Latgalē” preču zīme	Nav īstenots
8.	Apmācības kvalitatīvu produktu attīstības jomā Latgales reģionā	Nav īstenots
9.	Apmācības un konsultācijas enerģijas efektivitātē reģiona MVU	Īstenots netieši
10.	Kokapstrādes uzņēmumu sadarbības tīkla un apakšlīgumu sistēmas attīstība Latgales reģionā	Īstenots
11.	Sadarbības tīkla veidošana un apakšlīgumu sistēmas attīstība vieglajā rūpniecībā Latgales reģionā	Nav īstenots
12.	Stratēģijas izstrāde kūdras ražotņu attīstībai Latgales reģionā	Nav īstenots
13.	Stratēģijas izstrāde linu un citu tehnisko kultūru attīstībai Latgales reģionā	Īstenots
14.	Mārketinga sistēmas attīstīšana	Īstenots
15.	Tūrisma stratēģijas „Latgale-ezeru zeme” izstrādāšana	Īstenots
16.	Latgale – pilotteritorija robežas šķērsošanas procedūru vienkāršošanai	Īstenots netieši
17.	Investīciju piesaistīšanas veicināšana Latgales reģionā (datu bāze, info sadarbība)	Īstenots

18.	Apmācība un informācija par investīciju piesaisti reģiona MVU	Īstenots netieši
19.	Latvija, Lietuvas un Baltkrievijas dienas Latgalē	Īstenots
20.	Latgales tēla veidošana un uzņēmējdarbības iespēju popularizēšana	Īstenots
21.	Atbalsts efektīvai piena ražošanai un piena kvalitātes uzlabošanai Latgalē	Ir netiešs atbalsts
22.	Eksporta augļu un dārzeņu ražošana Latgalē	Ir netiešs atbalsts
23.	Ilgspējīgas mežu apsaimniekošanas attīstība un tiešo ārvalstu investīciju un tehnoloģijas piesaistes veicināšana, lai ražotu produkciju ar augstāku pievienoto vērtību	Nav īstenots
24.	Konkurētspējīga pārtikas pārstrādes sektora attīstība	Ir netiešs atbalsts
25.	Ekonomisko aktivitāšu dažādošanas attīstība un alternatīvi risinājumi	Īstenots netieši
26.	Piedāvājuma un pieprasījuma līdzsvarošana darba tirgū	Īstenots netieši
27.	Biznesa inovāciju centru tīkla attīstība	Īstenots
28.	Ģimeņu apmācības nodarbinātības veicināšanai	Nav īstenots
29.	Apmācības projektu sagatavošanā un vadīšanā	Īstenots netieši
30.	Arodizglītības apmācību centra stiprināšana	Īstenots netieši
31.	Universitāšu mācībspēku apmācība informācijas un komunikāciju tehnoloģiju specialitātēs	Īstenots netieši
32.	Reģionālā integrētā sadarbības tīkla izveide pieaugušo izglītības jomā	Īstenots netieši
33.	Sociālo darbinieku apmācība	Īstenots netieši
34.	Latviešu valodas apmācība Daugavpilī	Īstenots netieši
35.	Integrācijas un pilsoniskās izglītības centru izveide Latgales rajonos	Daļēji īstenots
36.	Jauniešu kubs „Zelta fonds”	Nav īstenots
37.	Rainis un Latgale: Kultūrizglītojoša tūrisma maršruta izveidošana uz Raiņa muzeju un dzīvesvietu pamata	Nav īstenots
38.	Vienības nama rekonstrukcija Daugavpilī – multinacionālas sabiedrības integrācijas priekšnoteikums	Īstenots
39.	Multikulturālā centra izveidošana	Īstenots
40.	Kultūras mantojuma integrēšana Latgales reģiona sociāli ekonomiskajā attīstībā	Turpina īstenoties
41.	Reģionālā ceļa „Austrumu stīga” attīstība	Turpina īstenoties
42.	Reģionālā ceļu attīstības programma	Turpina īstenoties
43.	Reģionālās lidostas attīstība	Turpina īstenoties
44.	Velomaršrutu attīstības priekšizpētes veikšana	Turpina īstenoties
45.	Noliktavas un loģistikas pakalpojumu attīstības Latgalē projekta priekšizpēte	Īstenots netieši
46.	Vides politikas plāns Latgales reģionam	Nav īstenots
47.	Vides aizsardzības rīcības plāns Latgales reģionam	Nav īstenots
48.	Vides izglītība un vides apziņas celšana Latgalē	Nav īstenots
49.	Zivju ražošanas bāzes novērtējums izvēlētajos ezeros	Nav īstenots
50.	Informācijas menedžmenta sistēmas izveidošana dabas resursu apsaimniekošanas vajadzībām	Nav īstenots
51.	GIS pielietojuma attīstība Lubānas mistrāju kompleksa apsaimniekošanai	Nav īstenots
52.	GIS pielietojums mežu apsaimniekošanā	Īstenojas netieši
53.	Floras un faunas pētījums izvēlētajās Latgales dabas aizsargājamās teritorijās	Īstenojas netieši
54.	Ikgadējs reģionāls seminārs par teritoriālās plānošanas un dabas resursu apsaimniekošanas problēmām	Nav īstenots

55.	Polimēro atkritumu šķirošana, savākšana un pārstrādāšana	Nav īstenots
56.	Sadzīves un rūpniecisko atkritumu savākšana, pārstrāde un utilizācija	Īstenots daļēji
57.	Dzelzceļa radītā piesārņojuma Rēzeknē izvērtējums	Nav īstenots
58.	Enerģētikas/ vides auditi izvēlētos uzņēmumos	Īstenojas netieši
59.	Brīvprātīgas vides pārvaldes sistēmas ieviešana izvēlēta uzņēmumā	Nav īstenots
60.	Latgales reģiona ezeru apsaimniekošanas stratēģija	Nav īstenots
61.	Latgales reģiona ezeru apsaimniekošanas plāns	Nav īstenots
62.	Rīču ezera apsaimniekošanas rīcības plāns	Īstenots netieši
63.	Daugavas upes aizsardzība, apsaimniekošana un monitorings	Īstenojas netieši

4.1.2. Latgales pilsētu attīstības stratēģija, 2001

Pilsētvides Attīstības pilotprojekts, kura ietvaros sagatavota Latgales pilsētu attīstības stratēģija, bija daļa no 1997. gada PHARE Nacionālās programmas Speciālās Sagatavošanās Programmas ar Strukturālajiem Fondiem Latvijā ietvaros.

Secinājumi balstīti situācijā, kad Latgales reģiona pilsētas piedzīvoja kompleksas sociāli ekonomiskas problēmas, kas veidojās pēc padomju ražošanas struktūru sabrukšanas (Krievijas krīzes). Pilsētvides problēmas ietvēra ekonomiskās struktūras elementus, izglītības līmeni un iemaņas, un šo problēmu fiziskās izpausmes tādās jomās kā dzīvojamais fonds, uzņēmumu atrašanās vietas un sabiedriskā telpa. Tādēļ pilsētu attīstības problēmu risināšanai tika izvirzīta integrēta pieeja.

Pilsētu attīstības stratēģijas galvenais mērķis: Palielināt iedzīvotāju ekonomiskās aktivitātes un sabiedriskās līdzdalības līmeni, uzlabojot pilsētu fizisko stāvokli Latgales pilsētu problēmu teritorijās

Stratēģijā ir definētas trīs prioritātes Latgales pilsētu attīstībā:

1. prioritāte: Uzņēmējdarbības un biznesa attīstības veicināšana
2. prioritāte: Pilsētu atjaunotnes veicināšana
3. prioritāte: Sociālās integrācijas veicināšana

Prioritāte	Pasākums
Prioritāte 1: Uzņēmējdarbības un biznesa attīstības stimulēšana	1.1 Biznesa vides un rūpniecisko teritoriju apsaimniekošanas uzlabošana 1.2 MVU attīstības un vietējās uzņēmējdarbības veicināšana 1.3 Profesionālās izglītības un darba tirgū pieprasīto prasmju uzlabošana
Prioritāte 2: Pilsētvides atjaunotnes veicināšana	2.1 Fiziskās pilsētvides atjaunotnes veicināšana 2.2 Komunālo pakalpojumu infrastruktūras uzlabošana 2.3 Organizācijas un vadības uzlabošana
Prioritāte 3: Sociālās integrācijas veicināšana	3.1 Sociālās un kultūras infrastruktūras uzlabošana 3.2 Sabiedriskās līdzdalības un aktivitāšu veicināšana

4.1.3. Latgales plānošanas reģiona attīstības programma 2007-2013

Latgales attīstības programmas SVID analīze un Latgales plānošanas reģiona prioritātes 2007-2013.gadam apstiprinātas 2005.gada 19.jūlijā LPR Attīstības padomes sēdē.

Vidēja termiņa Latgales plānošanas reģiona prioritātes 2007-2013.gadam ir:

- konkurētspēja
- infrastruktūra
- tūrisms
- institucionālā kapacitāte.

4.1.4. Latgales plānošanas reģiona teritorijas plānojums 2006-2026

Latgales plānošanas reģiona teritorijas plānojums 2006-2026 apstiprināts 2007.gada 3.oktobrī Latgales plānošanas reģiona Attīstības padomē. Teritorijas plānojums balstīts uz Latgales pilsētu attīstības stratēģiju (2001.g.), Latgales attīstības plānu (2000.g.) un Latgales attīstības programmas 2007.–2013. gadam prioritātēm.

Reģiona TP izstrādes mērķis - iegūt integrētu Latgales plānošanas reģiona teritorijas izmantošanas redzējumu.

Stratēģiskie virzieni:

- vārti starp Austrumiem un Rietumiem ar lielu attīstības potenciālu;
- konkurētspējas pieaugums ekonomikā, balstīts uz cilvēkresursu attīstību un vides kvalitāti.

Kopējā telpiskās attīstības **pieeja** – Latgales reģiona attīstība kopā ar Vidzemes un Rīgas reģionu.

Telpiskās attīstības pamatnostādnes:

- ES Austrumu pierobeža (jeb vārti);
- Konkurētspējīga sabalansēta daudznozaru ekonomika;
- Sava (kultūras) identitāte;
- Zilo ezeru zeme (augsta vides kvalitāte).

Galvenās Latgales reģiona vērtības:

- Cilvēki;
- Daba/kultūra;
- Ģeogrāfiskais novietojums pie ES Austrumu robežas.

Latgales reģiona telpiskās vērtības:

- tradicionālais apdzīvojums,
- Daugavas ieleja,
- ezeri (simbols Ezerzeme),
- aizsargājamo dabas teritoriju kompleksi,
- meži,
- derīgo izrakteņu atradnes,
- starptautiskie transporta koridori,

Telpiskās struktūras stratēģiskie attīstības virzieni:

- Reģiona konkurētspējas paaugstināšana;

- Reģiona infrastruktūras attīstība;
- Lauku teritoriju attīstība.

Vīzija – telpiskās attīstības koncepcija

- labi sasniedzams, starptautiski konkurētspējīgs reģions ar sabalansētu daudznozaru ekonomiku un augstu iedzīvotāju izglītības un dzīves līmeni;
- tilts starp Austrumiem un Rietumiem ar labi attīstītu infrastruktūru un kvalitatīviem pakalpojumiem;
- nozīmīgs tūrisma reģions – Zilo ezeru zeme ar dabas, kultūras vērtībām un multikulturālu vidi.

Telpiskās struktūras elementi:

1. APDZĪVOJUMS

- Jā saglabā reģiona apdzīvojums, īpaši pierobežā (valsts aizsardzības un tranzīta apkalpes nolūkā);
- Pilsētu lomas (funkcionāli kopā pilsētas attīstās kopā grupās):
 - centrālais pilsētu tīkls (Daugavpils-Rēzekne-(Jēkabpils). Lielās pilsētas ir atbalsts Preiļiem, Līvāniem, Viļāniem);
 - Dienvidu pilsētu tīkls (Ilūkste-Subate-(Zemgales reģiona Aknīste-Nereta));
 - Austrumu pilsētu tīkls (Krāslava, Dagda, Ludza, Kārsava, Viļaka un Balvi);
 - Ziemeļu pilsētu tīkls (Balvi-ar atzaru uz Viļaku un Vidzemes reģiona Gulbene un Alūksne)
- Reģiona teritorijas plānojums nosaka apdzīvoto vietu hierarhiju:
 - nacionālās nozīmes - Daugavpils, Rēzekne un, ja kopā ar Alūksni un Gulbeni, arī Balvi;
 - reģionālās nozīmes - Ludza, Krāslava, Preiļi, Balvi un arī Līvāni;
 - novadu nozīmes - Viļāni, Kārsava kopā ar Malnavu, Zilupe, Viļaka, Ilūkste, Subate, Dagda., Aglona, Malta, Višķi, Ezernieki un Indra. Nākotnē arī Dricāni, Rugāji, Tilža, Baltinava.
 - vietējās nozīmes – ciemi, mazāk par 1000 iedz.;
 - pārējās apdzīvotās vietas – sādžas un viensētas.

2. LAUKI

Telpiskā vīzija: Lauki – tā ir zaļā Latgale, ekoloģiski tīrā, ar dabas resursiem, ainavām, tīriem ūdeņiem, latgaliešu kultūras tradīcijām bagātā Latgale.

Nav atpalikušu un neapdzīvotu nomaļu, pat visattālākās pierobežas teritorijas ir integrētas valsts sociālajā, kultūras un politiskajā dzīvē.

Lauki ir ekonomiski vitāli, ar labi attīstītu un daudzveidīgu saimniecisko dzīvi.

Lauku nākotne saistāma ar:

- lauksaimniecību, bioloģisko lauksaimniecību,
- mežsaimniecību,
- tūrismu, ekoloģisko tūrismu, amatniecību,
- zivsaimniecību,
- produkciju ar augstu pievienotu vērtību,
- ražošanu, kas balstīta vietējos dabas resursos.

Lauksaimniecības attīstības teritorijas tiek iedalītas sekojoši:

1) zonas, kur prioritāte būs lauksaimnieciskai lielaizstrādāšanai, kas nodrošinās iedzīvotājus ar kvalitatīvu pārtiku, bet rūpniecību ar pārtikas izejvielām. Tās ir zemes ar Latgalē augstāko lauksaimniecības zemju kadastrālo vērtību, augšņu auglību, meliorētās vienlaidu lauksaimniecības zemes, kur strādā lauksaimniecības uzņēmumi. Šajās teritorijās nav pieļaujama vērtīgo LIZ transformācija citos zemes izmantošanas veidos.

- Vislielākais no tiem aptver Daugavpils, Preiļu un Rēzeknes rajonu, ap Rēzekni, Viļāniem, gandrīz līdz Naujenei. Šīs teritorijas centrā atrodas Preiļu pilsēta ar pašlaik nozīmīgāko reģiona piena pārstrādes uzņēmumu „Preiļu siers”.
- Mazāks areāls ietver nacionālās nozīmes lauksaimniecības zemes Malnavas pagastā – zonu ap Malnavu no Kārsavas līdz Mežvidiem abpus autoceļam A13.

- Kā trešā lauksaimniecības attīstības zona ir areāls uz dienvidiem no Daugavpils.
 - Atsevišķs areāls ietver nacionālās nozīmes lauksaimniecības zemes bijušajā Balvu rajonā Šķilbēnu, Baltinavas, Vecumu un Tilžas pagastos.
- 2) zonas pārtikas rūpniecības attīstību un vietējās lauksaimniecības produktu pārstrādes uzņēmumu kapacitātes palielināšana, piemērojot to ES kvalitātes prasībām;
- 3) lauksaimniecības zinātnes un selekcijas centri, specializētās lauksaimniecības mācību iestādes (atrodas lauku centros, un tām būs nozīmīga loma jaunākās informācijas un zināšanu izplatīšanā);
- 4) zonas lauksaimnieciskās ražošanas dažādošanai. Līdztekus tradicionālajai kartupeļu, linu audzēšanai attīstīsies citu tehnisko kultūru audzēšana un pārstrāde, augļkopība, bioloģiskā lauksaimniecība, zvejniecība, zivsaimniecība un lauku tūrisms.
- 5) Lauku apdzīvotās vietas - lauksaimniecības atbalsta centri. Tie sniegs virkni ikdienas pakalpojumu, nodrošinās komunikāciju iespējas un darbosies kā nozīmīgs posms pilsētu un lauku partnerībā.

Tūrisma attīstības teritorijas

Latgales plānošanas reģiona teritorijas plānojuma Telpiskās attīstības perspektīva nosaka divus prioritāros tūrisma apvidus – Daugavas ieleju un ezeriem bagāto Latgales „Ezerzemi”. Tajos ir noteiktas šādas prasības:

- Nav pieļaujama HES būvniecība uz Daugavas;
- Jāizstrādā Zemgales, Rīgas un Latgales reģionu vienota tūrisma attīstības stratēģija Daugavas ielejai un vienota mārketinga politika;
- Jāizstrādā vienots tūrisma maršruts no Latvijas robežas līdz pat Rīgai;
- Jāīsteno visu līmeņu koordinācijas un sadarbības projekts „Daugavas ūdensceļš”; gar krastu jāizveido gājēju un velosipēdistu maršruti un takas;
- „Ezerzeme” ir minēta arī kā viena no svarīgākajām tūrisma resursu koncentrācijas zonām Latvijā nacionālajā tūrisma programmā 2001.–2010. Ezerzemes tūrismu jāsaskaņo ar dabas aizsardzību, un jāveido jauna lauku teritoriju attīstības politika. Ezerzemē jāveido arī maza mēroga lauksaimniecības, zvejniecības, zivsaimniecības, amatniecības un dažādu pakalpojumu uzņēmumi.
- Ezeru apvidū Latgales augstienē jāattīstīta kultūras un rekreācijas tūrisms;
- Preiļu novadā ir divas prioritātes – lauksaimniecība un tūrisms;
- Daugavas ielejā no Līvāniem līdz Daugavpili un no Krāslavas līdz robežai jāattīstīta daudzveidīga saimnieciskā darbība, īpaši lauksaimniecība, tūrisms;
- „Daugavas loki” ielejas posmā no Daugavpils līdz Krāslavai jāattīstīta ekoloģiskais, kultūras un rekreācijas tūrisms, tradicionālās lauksaimniecības nozares;
- Jāattīstīta daudzveidīgi tūrisma produkti – lauku tūrisms, dabas izziņas tūrisms, kultūras tūrisms, aktīvā atpūta un sports, vienoti tūrisma maršruti un pakalpojumu tīkli;

Tūrisma teritorijās teritorijas plānojums rekomendē izvirzīt nosacījumus zemes īpašniekiem, ja tiek privatizētas sabiedrībai nozīmīgas tūrisma teritorijas un objekti.

Mežsaimniecībai nozīmīgas teritorijas

Mežs – būtisks reģiona telpiskās struktūras elements un svarīgs ainavu veidojošais faktors. Mežsaimniecībai nozīmīgās teritorijas noteiktas ar mērķi saglabāt visas meža ekoloģiskās, ekonomiskās un sociālās funkcijas.

Perspektīvās mežsaimniecības attīstības teritorijas noteiktas Balvu rajona ziemeļu un rietumu daļā, Ludzas rajona ziemeļu daļā un gar austrumu pierobežu. mazvērtīgākās lauksaimniecības teritorijas apmežot. Tur koncentrēsies galvenās ar mežizstrādi un kokapstrādi saistītās ražotnes – koksnes pārstrāde, mēbeļu un galdniecības izstrādājumu ražošana, būvkonstrukciju ražošana, koksnes ķīmija u.c., stimulējot jaunu darbavietu rašanos.

Mežsaimniecībai nozīmīgās teritorijās atbalstāma šāda izmantošana:

- Ražošanas uzņēmumi ar koksnes bezatkritumu izstrādes tehnoloģijām, pārstrādes ciklu ar gatavāku galu produkciju un augstāku pievienoto vērtību;
- Medību tūrisms un dabas tūrisms (ar infrastruktūru - mednieku mājas, atpūtas vietas, piebraucamie ceļi utt.);
- Mežu zinātnes attīstība, pētniecība un selekcijas centri, kokaudzētavas;
- Maza mēroga lauksaimniecības, zvejniecības, zivsaimniecības, amatniecības un dažādu pakalpojumu uzņēmumi;

Saimnieciskā darbība būs ierobežota īpaši aizsargājamās dabas teritorijās.

Ražošanas un derīgo izrakteņu izstrādes teritorijas

Latgales plānošanas reģiona teritorijas plānojuma Telpiskās attīstības perspektīva nosaka perspektīvās Ražošanas un derīgo izrakteņu izstrādes teritorijas, balstoties uz pieejamiem derīgo izrakteņu krājumiem, transportēšanas iespējām, infrastruktūru:

- zona Balvu rajonā starp Kupravu, Viļaku un Žiguriem ap Kupravas māla atradni, kur jau ir bijusi ražošanas bāze un infrastruktūra;
- zona Rēzeknes rajonā starp Strūžāniem, Rikavu, Krišjāņiem un Rogovku, kur atrodas reģiona lielākie kūdras purvi un pastāv arī ražošanas bāze un infrastruktūra;
- zona Ludzas rajonā starp Degļovu, Pušmucovu un Mežvidiem ap Degļovas dolomīta atradni un vairākām kūdras atradnēm.

Reģionā jāattīsta derīgo izrakteņu pārstrāde, būvmateriālu ražošana, kā arī cita veida rūpnieciskā ražošana, orientējoties uz gala produkciju ar augstu pievienoto vērtību, tādu uzņēmumu veidošana, kas orientēti uz bezatkritumu izstrādes tehnoloģijām, pārstrādes ciklu ar gatavāku galu produkciju. arī lauksaimniecības, zvejniecības, zivsaimniecības, amatniecības un dažādu pakalpojumu uzņēmumu veidošanu.

Loģistikas un tranzīta pakalpojumu zona

Latgales plānošanas reģiona teritorijas plānojuma Telpiskās attīstības perspektīva uzsver robežas šķērsošanas infrastruktūras attīstību un ar to saistīto pakalpojumu izveidi starptautisko standartu līmenī.

Telpiskās attīstības perspektīvā noteiktas plašas transporta infrastruktūras, loģistikas un tranzīta apkalpes zonas pie robežkontroles punktiem Vientuļos gar autoceļu P35, Grebņevā gar autoceļu A13, Terehovā pie autoceļa A12, Indrā gar dzelzceļu, autoceļiem V12 un A6, kā arī atbalsta loģistikas un tranzīta apkalpes zonu veidošanu gar autoceļiem P68 Daugavpils-Skrudaliena-Baltkrievijas robeža (Silene) un P70 Svente-Lietuvas robeža (Subate). Izvietojot šajās teritorijās kombinētos transporta terminālus, veidojot kravu sadales un loģistikas centrus, varēs organizēt tranzīta kravu plūsmu, saīsināt kravu piegādātāju maršrutu garumu, ietaupīt laiku, resursus un atslogot robežkontroles un muitas punktus.

Pierobežas teritorijas

Visa Austrumu pierobeža noteikta kā teritorija ar īpašu režīmu un statusu. Tās primārās funkcija - valsts drošības un robežu aizsardzība. Pierobežas teritorijas noteiktas ar mērķi:

- nodrošināt Pierobežu teritoriju līdzvērtīgu attīstību un apdzīvotību, lai pierobežas iedzīvotājiem tiktu nodrošināti līdzvērtīgi dzīves un darba apstākļi, transporta un sakaru pieejamība.
- Lai nākotnē Latgale nostiprinātu savu stratēģiski svarīgo tilta lomu starp ES un Austrumiem, arī pierobežas teritorijām jāklūst ekonomiski attīstītām un dzīvotspējīgām.

Pierobežas teritorijā atbalstāmas šādas darbības:

- aktīva starptautiskās tranzītzonas apkalpe - infrastruktūru un pakalpojumus (robežas un muitas punktu kompleksi, degvielas uzpildes stacijas, veikali, moteli, pasts) robežas šķērsošanas punktos;
- arī lauksaimniecības, zvejniecības, zivsaimniecības, amatniecības attīstība un dažādu pakalpojumu uzņēmumi;
- pierobežas pilsētu – Viļakas, Kārsavas, Zilupes, Krāslavas, Subates un pierobežas lauku centru attīstība, lai uzlabotu transporta un komunikāciju iespējas ar nomaļajām lauku apdzīvotajām vietām.
- visa veida pārrobežu sadarbības veidošana ar kaimiņvalstīm – Krieviju, Baltkrieviju, Lietuvu gan reģionālā, gan lokālā līmenī.

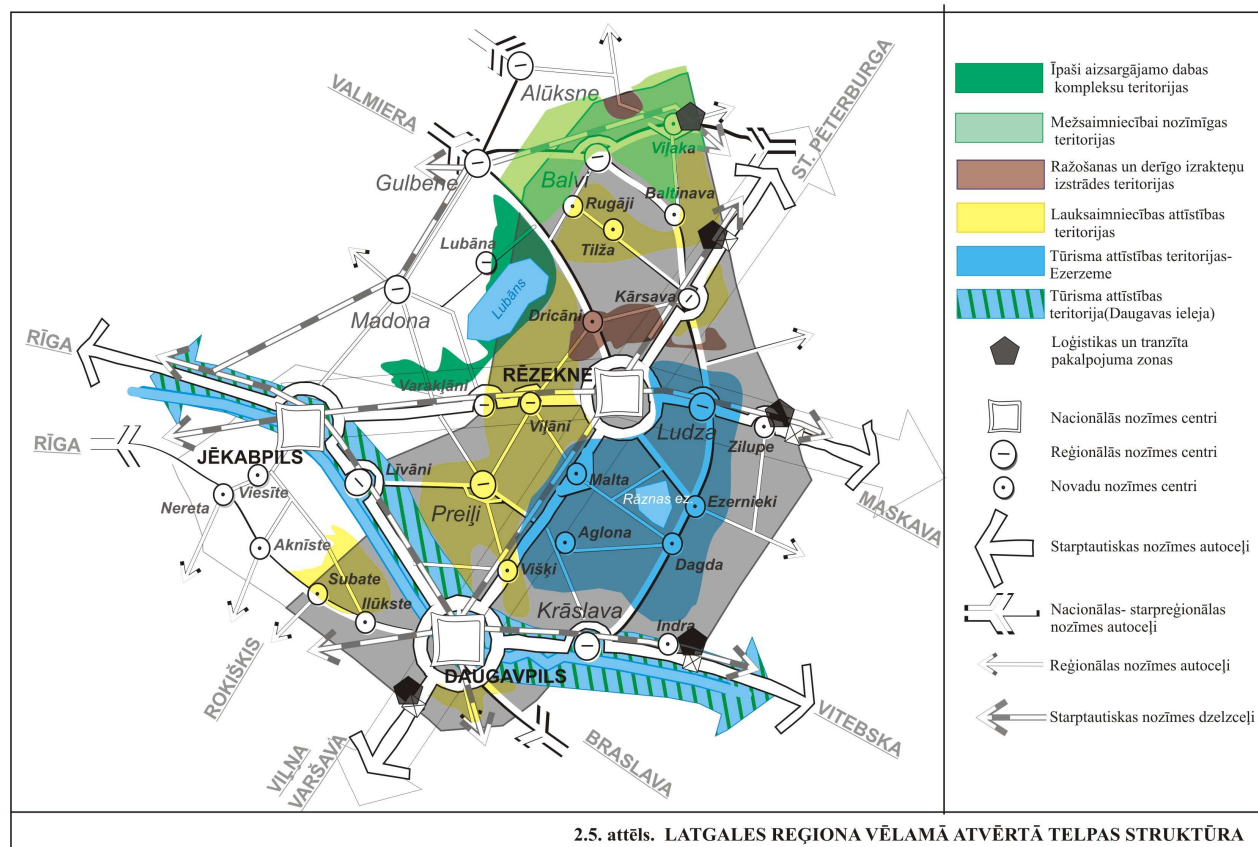
Reģiona teritorijas plānojums nosaka prioritātes pierobežas teritorijai:

- Austrumu stīgas koncepcijas īstenošana,
- pierobežas rokādes ceļa izbūve,
- augstas kvalitātes pakalpojumu infrastruktūras kompleksu attīstība uz robežas šķērsošanas vietām,

- pierobežas apdzīvoto vietu nodrošināšana ar vienlīdzīgu pieeju pakalpojumiem un sociālām aktivitātēm,
- kvalitatīvu telefonu sakaru, mobilo sakaru, radio un TV, interneta pieejamības nodrošināšana pierobežas teritorijās,
- integrētas pierobežas attīstības stratēģijas izstrāde.

Jaukta mozaīkveida zemes izmantošana

Visas pārējās teritorijas, kurās nav nekādu speciālu nosacījumu un nav noteiktas īpašas prioritātes šeit iespējama daudzveidīga saimnieciskā darbība un daudzveidīga zemju izmantošana.

Attēls. Latgales reģiona teritorijas plānojums: Lauku teritoriju integrācija

3. INFRASTRUKTŪRA

Latgales plānošanas reģiona teritorijas plānojuma Telpiskās attīstības perspektīva vēlamās reģiona transporta nākotnes infrastruktūras **vīzijā** uzsvēr ES transnacionālos transporta koridorus, „vārtus” starp ES un Krieviju (transīta un loģistikas pakalpojumu attīstība pierobežā), ceļu tīklu jebkuras apdzīvotas vietas sasniedzamībai, līdzvērtīgus sakaru un komunikāciju iespējas vistālākajās Latgales apdzīvotajās vietās, efektīvu, videi draudzīgu un ekonomisku energoapgādi.

Infrastrukturā attīstības **mērķi**:

1) integrācija Latvijas, Eiropas tīklos:

- attīstot ES transporta koridorus,
- attīstot gaisa satiksmi,
- izmantot preču plūsmu starp Krieviju un Latvijas ostām,
- veidojot kombinētos transporta terminālus, kravu sadali, loģistikas centrus transporta mezglos,

- attīstot robežas šķērsošanas infrastruktūru,
- attīstot apkalpes infrastruktūru ap ES, nacionālas, reģionālas nozīmes tīkla autoceļiem.

2) iekšējās saites starp visu līmeņu apdzīvoto vietu centriem:

- reģiona visu apdzīvoto vietu sasniedzamība (reģionālas nozīmes ceļu tīkls),
- sabiedriskā transporta sistēma reģionā,
- sekundārie transporta tīkli un saites ar multimodālajiem transporta koridoriem,
- transporta un komunikāciju attīstības plānu saskaņošana ar telpiskās attīstības un zemes izmantošanas politiku,
- racionāls (funkcionāls) ceļu tīkls, ceļu kvalitāte.

3) Pakalpojumu, informācijas, darba vietu pieejamība

- telekomunikācijas un datu pārraides tīkls,
- pieeja internetam visā reģionā;
- radio un TV apraides tīkli.

4) Videi draudzīga infrastruktūra, ilgtspējīga energoapgāde

- Kvalitatīva ūdensapgādes un atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumi iedzīvotājiem un infrastruktūra;
- transporta plūsmu plānošana un organizēšana (jaunu apvedceļu, drošu krustojumu izbūve, satiksmes pārvadi);
- bīstamo kravu transportēšanas un ceļa satiksmes drošība,
- transporta piesārņojuma samazināšana,
- alternatīvo enerģijas avoti - koksnes atkritumu, salmu, biogāzes,

Latgales plānošanas reģiona teritorijas plānojuma Telpiskās attīstības perspektīva nosaka šādus reģiona infrastruktūras komponentus:

Starptautiskās nozīmes automaģistrāles

- autoceļi A12, A6 un A13 jāattīsta par starptautiskas nozīmes automaģistrālēm - jāuzbūvē jauni ceļu posmi un loka apvedceļš ap Rēzekni, Daugavpili, Līvāniem, Krāslavu, Maltu un Viļaku.
- Autoceļš „Latgales autoceļš” jāizbūvē posmā no Rīgas līdz Pļaviņām, (izbūvēts – 41 km garumā). jāatsāk būvniecību kā ātrgaitas maģistrāli ar aprēķina ātrumu līdz 150 km/h un „A” kategorijas ērtības līmeni.
- Perspektīvā: Autoceļu P35 Gulbene-Balvi-Viļaka-Vientuļi-(Pitalova)) jāvirza tā kategorijas paaugstināšanai par nacionālas nozīmes autoceļu un jāpaaugstina robežkontroles punkta „Vientuļi” loma. No tā iegūs Ziemeļu pilsētu tīkls – Balvi, Viļaka (abām pilsētām nepieciešami apvedceļi).
- Autoceļš P36 Rēzekne-Gulbene-Smiltene Valmiera-Ainaži stiprinās saites starp diviem nacionālas nozīmes centriem Latgales un Vidzemes reģionā – Rēzekni un Valmieru. Īsākais un ātrākais ceļš uz Igaunijas lielākajiem centriem – uz Tartu caur Valku un Pērnavu caur Ainažiem. Novirzītu tranzīta kustību no Tilžas un Rugājiem. Veicinātu tūrismu. Reģiona TP iesaka veikt izpēti, vai ceļam nākotnē būs starptautiska loma.

Starpreģionālas nozīmes (nacionālas nozīmes) ceļi

Starpreģionālas nozīmes (nacionālas nozīmes) ceļi savienos reģionu nacionālā līmeņa centrus.

- Starpreģionālas nozīmes (nacionālas nozīmes) ceļš „Austrumu stīga” (256 km) – „Balvu rajona robeža - Kuprava – Viļaka – Baltinava – Kārsava – Ludza – Pilda – Ezernieki – Svariņi – Poreče – Neikšāni – Asūne - Robežnieki – Skuķi – Indra – Krāslava – Kaplava – Saliena - Daugavpils rajona robeža” savienos pierobežas apdzīvotās vietas, muitas un robežšķērsošanas punktus un starptautiskos autoceļus. Jāuzlabo ceļa tehniskie parametri, apkalpes infrastruktūra (DUS, autostāvvietas, servisi, veikali, utt). Pieslēdzoties autoceļam „Ziemeļu stīga”, tiek nodrošināta izeja uz E262 Kauņa – Ukmerģe – Daugavpils – Rēzekne - Ostrova un E22 Holiheda – Norčepinga –

Ventspils – Rīga – Rēzekne – Veļikije Luki – Maskava – Vladimira – Nižnij Novgoroda ar E67 Helsinki – Tallina – Rīga – Paņeveža – Kauņa – Varšava – Prāga.

- Autoceļš „Dienvidu stīga” (P70 Svente-Subate, P73 Vecumnieki-Nereta-Subate un arī P89 Ķekava-Skaistkalne) nodrošinās Daugavpils savienojumu ar Rīgu gar Daugavas kreiso krastu. Ceļā pavadītais laiks samazinās, ir atslogots valsts galvenais autoceļš A6 Daugavas labajā krastā, atjaunojas saites ar Lietuvas pilsētām, un tiek veicināta Ilūkstes, Subates (arī Aknīstes, Neretas) mazpilsētu attīstība.
- Autoceļš P55 Dagda-Ezernieki-Rēzekne nodrošinās Rēzeknes savienojumu ar autoceļu „Austrumu stīga”, un tam ir loma tūrisma veicināšanā, jo nodrošina savienojumu ar Rāznas ezeru.
- Autoceļi P63 Līvāni-Preiļi; P62 Preiļi-Aglona-Krāslava uzlabos Aglonas sasniedzamību un veicinās Aglonas garīgā un reliģiskā centra lomu.

Reģionālās nozīmes ceļi

Satiksme starp novadu nozīmes centriem, nodrošina atsevišķu reģiona funkcionālo zonu sasaisti. Īpaši svarīgi tas ir nomalēs un pierobežā kā priekšnoteikums ekonomiskajām aktivitātēm un apdzīvotībai.

- P72 Ilūkste – Bebrene - Birži savieno Daugavas kreisā krasta teritorijas ar Jēkabpili;
- V561 Gaigalava - Viļāni, V557 Dricāni - Nautrēni. apvedceļa izbūve ap Preiļiem, savienojot ceļus P63 Līvāni-Preiļi, P62 Krāslava-Preiļi-Madona un P58 Viļāni-Preiļi-Špoģi.
- Nākotnē vairāki pašreizējie rajona nozīmes ceļi var kļūt par reģionālas nozīmes ceļiem. Piemēram, autoceļš, kas savieno Krāslavu ar Daugavpili gar Daugavas kreiso krastu, arī autoceļi no Dagdas uz Maltu, no Aglonas uz Dagdu, no Preiļiem uz Līvāniem, no Preiļiem uz Višķiem, no Kaunatas uz Maltu, no Preiļiem caur Aglonu uz Krāslavu, no Zilupes caur Pasieni un Ezerniekiem, no Šķaunes uz Ludzu, no Maltas uz Viļāniem, no Kārsavas caur Tilžu uz Balviem, no Lubānas uz Upatniekiem, no Kārsavas uz Goliševu līdz robežai u.c.

Ainavu ceļi

Lai saglabātu Latgales raksturīgās kultūrainavas un veicinātu tūrisma attīstību. Ainaviskos posmos, veicot ceļu rekonstrukciju un nodrošinot kvalitatīvu segumu, vienlaicīgi saglabājams ceļa raksturs, ainava un izteiksmīgums.

- P52 Zilupe-Šķaune-Ezernieki,
- P62 Krāslava-Aglona-Preiļi-Madona,
- P60 Dagda-Aglona,
- P61 Dagda-Krāslava,
- P57 Malta-Sloboda,
- P55 Rēzekne-Ezernieki-Dagda,
- A6 posmā Daugavpils-Krāslava (gar Daugavas lokiem),
- P 56 Malta-Kaunata,
- P69 Skrudaliena - Kaplava – Krāslava.
- ceļi gar Daugavas kreiso krastu.

Rajona un vietējas nozīmes ceļi

Jāattīsta rajona un vietējas nozīmes ceļi, lai nodrošinātu visu teritoriju sasniedzamību gar starptautiskās nozīmes automaģistrālēm, jānodrošina pietiekams pieslēgumu un krustojumu skaits.

Dzelzceļu tīkla attīstība

Dzelzceļš - videi draudzīgāks un drošāks transporta veids, alternatīva autotransportam. Latgales plānošanas reģiona teritorijas plānojuma Telpiskās attīstības perspektīvā uzsvērts, ka nav pieļaujama esošo dzelzceļa līniju slēgšana un dzelzceļa infrastruktūras sagraušana. Telpiskās attīstības perspektīva atbalsta pasažieru satiksmes atjaunošanu, lai veicinātu iedzīvotāju kustību, samazinātu ceļā pavadīto laiku un atslogotu autoceļus. Teritorijas plānojums nosaka atjaunot līniju Rīga - Ieriķi - Gulbene - Balvi - Žiguri - Vecumi (Pitalova) un pilnvērtīgi izmantot iekšzemes un starpvalstu kravu un pasažieru pārvadājumiem.

Dzelzceļu tīkla attīstības pamatā jāliek vispārēja pakalpojumu kvalitātes uzlabošana (dzelzceļa staciju labiekārtojums), dzelzceļa staciju ēku, arhitektūras pieminekļu, iekļaušana tūrisma piedāvājumā. Jāsaskaņo laika grafiki autobusu un dzelzceļa pārvadājumiem.

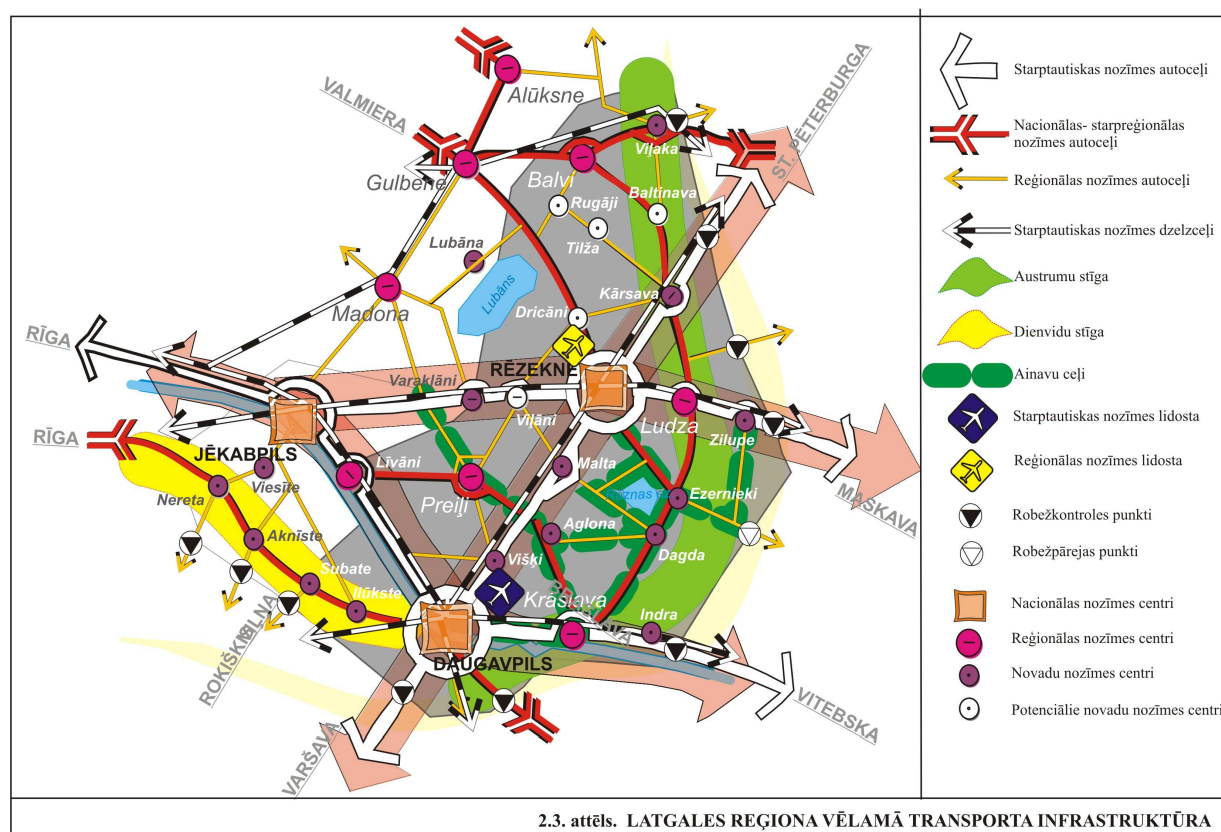
Gaisa satiksme

Ātra satiksme ar Rīgu un svarīgākajiem centriem kaimiņvalstīs Viļņu, Kauņu un Minsku veicinās uzņēmējdarbības un tūrisma attīstību, atverot Latgales reģionu jaunām iespējām un investīcijām. Reģiona teritorijas plānojumā iekļauta reģionālās lidostas rekonstrukcija Daugavpilī. Arī Rēzeknes lidosta tiks attīstīta kā reģionālās nozīmes lidosta.

Bez tam teritorijas plānojumā ieteikts izmantot mazās aviācijas vajadzībām (tūrisma un biznesa lidojumiem) vēl saglabājušos kādreizējos lauksaimniecības lidlaukus, kuru atrašanās vieta un nozīme tiek precizēta rajonu un vietējo pašvaldību teritorijas plānojumos (piemēram, lidlauki pie Malnavas, Rožupē, Grīvā pie Daugavpils, Stabulniekiem, Vārkavas u.c.).

Velotransports

Latgales reģionu šķērso Eiropas Velotransporta maršruts Nr. 11 Nordkaps-Atēnas, un tās r jāiekļauj vietējo pašvaldību teritoriju plānojumos. Velosipēdu maršruti jāintegrē kopējā tūrisma infrastruktūras un pakalpojumu tīklā, nodrošinot naktsmītnes, stāvlaukumus, velosipēdu nomas un remonta pakalpojumus.

Attēls. Latgales reģiona teritorijas plānojums: Transporta infrastruktūra

Latvijas un Lietuvas pārrobežu sadarbības programma (turpmāk tekstā – Programma) tiks īstenota saskaņā ar Eiropas teritoriālās sadarbības mērķi. Programmu Latvija un Lietuva izstrādāja kopīgi. Latvijas Republikas Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrija un Lietuvas Republikas Iekšlietu ministrija ir vienojušās par partnerattiecību principu, un tas ir bijis galvenais nolīgumu izstrādē Programmas sagatavošanai un īstenošanai. Latvija un Lietuva vēlas īstenot Programmu ciešā sadarbībā un visefektīvākajā veidā, lai tā sniegtu abpusēju labumu un panākumus.

Programmas pamatā ir savstarpēja vienošanās, cieņa un sadarbība. Kopējais vēstures un kultūras mantojums, abu valstu līdzīgā vēstures gaita cauri gadsimtiem ir radījusi gandrīz vienādu pamatu attīstībai ar kopīgiem izaicinājumiem, kā arī līdzīgām nākotnes vajadzībām.

INTERREG IIIA Latvijas-Lietuvas-Baltkrievijas prioritātes īstenošanas gaitā Baltijas jūras reģiona INTERREG IIIB kaimiņattiecību programmas ietvaros starp Latviju un Lietuvu ir izveidojušas intensīvas sadarbības saites. Kaimiņattiecību programma bija instruments nozīmīga finansiālā atbalsta nodrošināšanai Latvijas un Lietuvas pierobežas reģionu sadarbības pasākumiem, kādēļ veidojās daudz jaunu un atjaunotu partnerību un kopīgi īstenoti projekti dažādās jomās, kas visi vērsti uz pierobežas iedzīvotāju labklājību. Programmas īstenošana šo sadarbību ievēdīs jaunā līmenī ar ievērojami lielāku budžetu un motivāciju paātrināt Programmas teritorijas tālāku sociālekonomisko attīstību.

Programma sagatavota saskaņā ar Padomes Regulu (EK) Nr. 1083/2006, kas paredz Eiropas Reģionālās attīstības fonda, Eiropas Sociālā fonda un Kohēzijas fonda vispārīgos noteikumus (turpmāk tekstā – Vispārējā regula), ar Eiropas Parlamenta un Eiropas Reģionālās attīstības fonda padomes Regulu (EK) Nr. 1080/2006 (turpmāk tekstā – ERAF regula), ar Komisijas Regulu (EK) Nr. 1828/2006, kas paredz noteikumus par to, kā īstenot Vispārējo regulu un ERAF regulu (turpmāk tekstā – Īstenošanas regula), un Kopienas Stratēģiskajām vadlīnijām.

Latvija un Lietuva ir vienojušās kopējai Programmas īstenošanai – izveidot kopēju vadības struktūru, kas atradīsies Latvijā, Rīgā. Latvija un Lietuva iestrādās noteikumus, kas noteiks to attiecības ar iestādēm, minētām ERAF regulas 14. pantā, divpusējā nolīgumā starp Latvijas Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministriju un Lietuvas Iekšlietu ministriju.

Izstrādāti vidēja termiņa tematiskie attīstības plānošanas dokumenti mūžizglītības attīstībai un sociālo pakalpojumu attīstībai.

4.2. Latgales reģiona ekonomikas profils

2010. gadā ar mērķi nodrošināt reģiona ekonomikas iezīmēm (specifikai) un attīstības perspektīvām atbilstošu prioritāšu izvirzīšanu, tika izstrādāts **Latgales reģiona ekonomikas profils**. Tas ir teritorijas ilgtermiņa ekonomiskās attīstības raksturojums, kas atspoguļo reģiona ekonomiskās attīstības pamatu, ekonomiskās attīstības virzītājspēku perspektīvu, kā arī reģiona ekonomikas attīstībai nepieciešamos priekšnosacījumus. Tiek paredzēts, ka reģiona ekonomikas profils tiks pielietots visa veida investīciju (publisko, ārvalstu un vietējo privāto) piesaistei reģionu attīstībai atbilstoši to izaugsmes resursiem un prioritātēm.

Vietējās iniciatīvas grupas izstrādājušas partnerību stratēģijas Lauku attīstības programmas LEADER ass aktivitāšu ietvaros līdz 2013.gadam.

4.3. Latgales pašvaldību attīstības plānošanas dokumenti

2010.gada beigās daļai novadu vēl nav kopēju attīstības programmu vai tās ir izstrādes stadijā. Liela daļa pašvaldību plāno tās izstrādāt līdz 2013.gada beigām, izmantojot ESF aktivitātes „Plānošanas reģionu un vietējo pašvaldību attīstības plānošanas kapacitātes paaugstināšana” līdzekļus.

Pašvaldību attīstības plānošanas dokumenti (situācija uz 15.12.2010)

Daugavpils pilsēta	Daugavpils integrētās attīstības programma 2008-2014.gadam
Rēzeknes pilsēta	Rēzeknes pilsētas integrētās attīstības programma 2007-2013.gadam
Aglonas novads	Izstrādes stadijā
Baltinavas novads	Plānots izstrādāt
Balvu novads	Izstrādes stadijā
Ciblas novads	Plānots izstrādāt
Dagdas novads	Izstrādes stadijā
Daugavpils novads	Izstrādes stadijā
Ilūkstes novads	Ilūkstes novada attīstības programma 2005-2011.gadam; plānots izstrādāt nākamajam periodam.
Kārsavas novads	Plānots izstrādāt

Krāslavas novads	Izstrādes stadijā
Līvānu novads	Līvānu novada pašvaldības integrētās attīstības programma 2008-2014.gadam
Ludzas novads	Izstrādes stadijā
Preiļu novads	Preiļu novadam ir izstrādāta attīstības programma 2010.-2015.gadam
Rēzeknes novads	Izstrādes stadijā
Riebiņu novads	Riebiņu novada attīstības programma 2009-2017.gadam
Rugāju novads	Plānots izstrādāt
Vārkavas novads	Plānots izstrādāt
Viļakas novada dome	Plānots izstrādāt
Viļānu novads	Plānots izstrādāt
Zilupes novads	Plānots izstrādāt
Kopsavilkums:	apstiprinātas attīstības programmas 6 pašvaldībās

4.3.1. Daugavpils pilsēta

Daugavpils integrētās attīstības programma 2008-2014.gadam.

Saskaņā ar programmu izstrādāts rīcības plāns un investīciju plāns:

Daugavpils integrētās attīstības programma nosaka:

- Daugavpils – multikulturāla, multiethniska un multifunkcionāla pilsēta,
- pārrobežu ekonomiskās attīstības un pakalpojumu centrs.
- Pilsēta ar augstu dzīves un vides kvalitāti un augstu tolerances līmeni;
- Ērti pieejamu starptautisku pakalpojumu un ekonomiskās attīstības centrs;
- Pārrobežu kultūras, zinātnes un izglītības centrs

4.3.2. Rēzeknes pilsēta

Rēzeknes pilsētas integrētās attīstības programma 2007-2013.gadam:

- Rēzekne ir Austrumlatvijas kultūras un izglītības centrs.
- Iedzīvotāji ir lepnī par savu pilsētu, kur kopā sadzīvo dažādas tautas un tradīcijas.

Prioritātes:

- kultūrvides saglabāšana un sociāli ekonomiskā izmantošana;
- dzīvesvides uzlabošana un uzņēmējdarbības veicināšana
- pilsētvides attīstība

4.3.3. Aglonas novads

2010.gadā uzsākta Aglonas novada attīstības programmas izstrāde.

Līdz šim spēkā atsevišķi pagastu teritorijas plānojumi:

- Aglonas pagastam (apstiprināti grozījumi 12.01.2007),
- Grāveru pagastam (06.05.2009.);
- Kastuļinas pagastam (28.06.2007);
- Šķeltovas pagastam (28.12.2007).

4.3.4. Baltnavas novads

Baltnavas novada teritorijas plānojums 27.09.2006.

4.3.5. Balvu novads

Attīstības programmu 2011-2017 uzsāka 2010.gada 24.martā

Balvu pilsētas teritorijas attīstības programmas 2011.-2017.gadam 1.redakcijā

Attīstības vīzija līdz 2020. gadam: „Novads ar vērtību harmoniju - veselīgi, veselīgi domājoši cilvēki veselīgā vidē.”

Noteiktas trīs prioritātes: Veselīgi domājošs novads, veselīgs novads un veselīga vide un katrā izvirzīti stratēģiskie mērķi.

Prioritāte „Veselīgi domājošs novads”:

- 1) Izglītības un informācijas pieejamības, pašvaldības iestāžu darba kvalitātes uzlabošana un attīstība;
- 2) Sakārtota uzņēmējdarbības vide radošas un inovatīvas uzņēmējdarbības attīstībai;
- 3) Nodrošināti kvalitatīvi kultūras pakalpojumi.

Prioritāte „Veselīgs novads”:

- 1) Sociālo un veselības pakalpojumu pieejamības nodrošināšana;
- 2) Sporta un veselīgas atpūtas pakalpojumu pieejamības nodrošināšana.

Prioritāte „Veselīga vide”:

- 1) Veselīga saimnieciskā darbība;
- 2) Veselīgas pārtikas nodrošināšana;
- 3) Lauku un pilsētas zaļo teritoriju sakopšana un izmantošana

Balvu novada teritorijas plānojums (apstiprināts ar Nr.4 2009.gada 10.septembrī), kas sastāv no Balvu pilsētas un 10 pagastu teritorijas plānojumiem (Balvu pagasta, Bērzkālnes pagasta, Bērzpils pagasta, Briežuciema pagasta, Krišjāņu pagasta, Kubulu pagasta, Lazdulejas pagasta, Tilžas pagasta, Vectilžas pagasta un Vīksnas pagasta teritorijas plānojuma).

4.3.6. Ciblas novads

Ciblas novada attīstības programmu uzsāks izstrādāt 2011.gadā. Pašlaik spēkā ir Ciblas novadā ietilpstošo pagastu teritoriju plānojumi.

4.3.7. Dagdas novads

Dagdas novada attīstības programmas izstrāde uzsākta 2010.gada 16.jūnijā.

Pašlaik Dagdas novadā ir spēkā Dagdas novada teritorijas plānojums, kurā ietilpst Dagdas pilsētas un 10 pagastu teritorijas plānojumi.

4.3.8. Daugavpils novads

Daugavpils novada attīstības programmas 2010.-2017. gadam izstrāde uzsākta 2010.gada 11.martā. to plānots pabeigt 2011.gadā.

Daugavpils novada teritorijas plānojuma izstrāde ir uzsākta 2009.gada 29.oktobrī

4.3.9. Ilūkstes novads

Ilūkstes novada attīstības programma izstrādāta 2005-2011.gadam. Pašvaldības nākotnes prioritātes šajā posmā ir noteiktas sekojošas:

- Uzņēmējdarbības attīstības veicināšana un visu veidu pakalpojumu sniegšana juridiskām un fiziskām personām:
 - piena un gaļas produkcijas ieguvē, pārstrādē, netradicionālās un
 - tradicionālās lauksaimniecības produkcijas ražošanā;
 - rūpnieciskajā ražošanā;

- Novadā esošo sociālo objektu (vidusskolu, kultūras namu, u.c.) pilnveidošana un tālāka attīstība;
- Tūrisma un citu servisa pakalpojumu attīstība. Kultūrvēsturiskās Vides un dabas mantojuma saglabāšana un izmantošana, tūrisma nozares attīstība;
- Iedzīvotāju dzīves kvalitātes paaugstināšana:
 - ūdensapgādes sistēmas (kvalitatīvs dzeramais ūdens), siltumapgādes sistēmas, kanalizācijas sistēmas rekonstrukcija un modernizācija;
 - modernas sakaru sistēmas ieviešana (telefoni, E-pasts, internets);
 - ceļu infrastruktūras uzlabošana, pilnveidošana, sabiedriskā transporta sistēmas uzlabošana;
- Ilūkstes novada vides labiekārtošana:
 - māju un apkārtnes vides sakopšana;
 - apkalpe un sadzīves pakalpojumi;
- Kultūras dzīves un brīvā laika pavadīšanas iespēju aktivizēšana;
- Iedzīvotāju profesionālā un tālākā izglītība.

Stratēģiskās rīcības plāns 2005-2011.gadam paredzēja:

- Ilūkstes pilsētas centralizētās siltumapgādes sistēmas rekonstrukciju Ls 100 000;
- Šēderes pagasta siltumapgādes sistēmas rekonstrukciju Ls 190 000;
- Dabas aizsardzības plāna izstrādāšana dabas liegumam "Pilskalnes Siguldiņa" Ls 2 400;
- Ilūkstes novada Ilūkstes pirmsskolas izglītības iestādes "Zvaniņš" ēkas remonts un siltināšana Ls 125 000;
- Ilūkstes novada Ilūkstes pilsētas kultūras centra siltumapgādes sistēmas efektivitātes paaugstināšanu un ēkas remontu Ls 105 000;
- Vietējo pašvaldību administratīvo un attīstības centru labiekārtošana Ilūkstes novadā, Ilūkstes pilsētā, Brīvības ielā 7, Ls 76 260;
- Ūdenssaimniecības pakalpojumu attīstība Austrumlatvijas upju baseinu pašvaldībās, 3.kārtas, Ilūkstes pilsētas ūdenssaimniecības attīstības projektu, Ls 1 601 000 u.c.

2011.gadā pašvaldība izstrādās Ilūkstes novada attīstības programmu 2011. –2017.gadam (ar vīziju līdz 2020.gadam).

Ilūkstes novadam ir izstrādāts teritorijas plānojums 2007-2019.gadam.

4.3.10. Kārsavas novads

Kārsavas novada pašvaldība gatavojas izstrādāt novada attīstības programmu 2011.gadā. Pašlaik Kārsavas novadā ir izstrādāta un 2010.gada 25.augustā apstiprināta Kārsavas novada jaunatnes politikas stratēģija 2010.- 2014.gadam.

Kārsavas novadā ietilpstošo pagastu teritorijas plānojumi apstiprināti ar 2009.gada 30.septembra saistošiem noteikumiem Nr.6 „Par Kārsavas novada teritoriālo vienību teritorijas plānojumu apstiprināšanu”. Kopējs novada teritorijas plānojums tiks izstrādāts 2011.gadā.

4.3.11. Krāslavas novads

Pašlaik tiek izstrādāta Krāslavas novada attīstības programma 2011.-2017.gadam. Tās pirmās redakcijas sabiedriskā apspriešana notika 2010.gada nogalē. Pirmajā redakcijā noteiktie stratēģiskie mērķi ir:

- 1) Izglītots, radošs, aktīvs un vesels iedzīvotājs;
- 2) Mūsdienīga, dzīvei, darbam un atpūtai pievilcīga vide un infrastruktūra;
- 3) Uzņēmējdarbību atbalstoša vide un resursi;
- 4) Krāslavas novads – interesants un atpazīstams tūrisma galamērķis.

Pašlaik spēkā ir Krāslavas novada teritorijas plānojums 2008. – 2020.gadam, kas nosaka teritorijas atļauto izmantošanu Krāslavas pilsētā un Krāslavas pagastā. 2011.gadā tiks izstrādāts teritorijas

plānojums, kurā būs noteikta visu 10 novadā ietilpstošo pagastu un Krāslavas pilsētas teritorijas plānojumus.

Teritorijas plānojuma 2008. – 2020.gadam mērķis ir sekmēt novada un tā iedzīvotāju labklājību, nodrošināt priekšnoteikumus ilgtspējīgai un līdzsvarotai novada attīstībai, nodrošinot tā konkurētspēju, sekmēt sociāli – ekonomisko attīstību, nodrošinot veselīgu, labvēlīgu un drošu vidi tautsaimniecības darbībai un visiem novada iedzīvotājiem.

Novada attīstības virzieni:

- Novada infrastruktūras un vides sakārtošana;
- Sociālās sfēras, veselības, izglītības, kultūras un sporta iestāžu darba uzlabošana;
- Uzņēmējdarbības un cilvēkresursu attīstības veicināšana;
- Pašpārvaldes darba uzlabošana un iedzīvotāju aktīvāka iesaistīšana pilsētas dzīvē.

2011.gadā plānots izstrādāt novada teritorijas plānojumu, saskaņā ar izstrādāto Krāslavas novada attīstības programmu.

4.3.12. Līvānu novads

Līvānu novadam ir izstrādāta pašvaldības integrētās attīstības programma 2008-2014.gadam. Attīstības programmā izvirzītā vīzija: Līvānu novads – tradicionālā mantojuma, moderno tehnoloģiju, riteņbraucēju un zaļo ziņu novads.

Līvānu novada prioritātes un stratēģiskie mērķi:

Prioritāte 1: Inovatīvas uzņēmējdarbības veicināšana

Stratēģiskais mērķis 1.1: Sakārtota inovatīvās uzņēmējdarbības atbalsta sistēma;

Stratēģiskais mērķis 1.2: Nodrošināti nepieciešamie cilvēkresursi inovatīvās uzņēmējdarbības attīstībai.

Prioritāte 2: Dzīvesvides kvalitātes uzlabošana un vides ilgtspējīga attīstība:

Stratēģiskais mērķis 2.1: Pakalpojumu pieejamības un kvalitātes uzlabošana novada iedzīvotājiem;

Stratēģiskais mērķis 2.2: Sakārtota dzīvesvide - sociālās, ekonomiskās un dabas vides ilgtspējīga attīstība

Stratēģiskais mērķis 2.3: Nodrošināti nepieciešamie cilvēkresursi dzīvesvides kvalitātes uzlabošanai un vides ilgtspējīgai attīstībai.

Prioritāte 3: Tūrisma attīstība („Līvāni – atslēga Latgales vārtos”):

Stratēģiskais mērķis 3.1: Kultūrvēstures un dabas resursu ilgtspējas nodrošināšana iesaistot tos kultūrvēstures un aktīvā tūrisma attīstībai;

Stratēģiskais mērķis 3.2: Nodrošināti nepieciešamie cilvēkresursi kultūras izziņas un aktīvā tūrisma attīstībai.

Horizontālās prioritātes: Cilvēkresursu attīstība un izglītība (atspoguļojas stratēģiskā mērķa līmenī), Tehnoloģijas (caurviņ stratēģiskā mērķa sasniegšanai paredzētos pasākumus un rīcības).

Līvānu novadā ir izstrādāts teritorijas plānojums (2006-2018), ietverot Līvānu pilsētu, Turku un Rožupes pagastus. Jersikas, Sutru un Rudzātu teritorijas plānojumi apstiprināti ar pašvaldības lēmumu un iekļauti Līvānu novada teritorijas plānojumā. Līvānu novadā teritorijas plānojuma grozījumi, kurus paredzēts izstrādāt 2011.gadā, nodrošinās kopēju teritorijas izmantošanas politiku visā Līvānu novada teritorijā.

4.3.13. Ludzas novads

Ludzas novada attīstības programma 2011.-2017.gadam atrodas izstrādes stadijā.

Ludzas novadā ir spēkā Ludzas novada teritorijas plānojums, kas sastāv no bijušo 9 pagastu un Ludzas pilsētas teritoriju plānojumiem (Ludzas pilsētas, Brigu pagasta, Cirmas pagasta, Isnaudas pagasta, Istras pagasta, Nirzas pagasta, Ņukšu pagasta, Pildas pagasta, Pureņu pagasta un Rundēnu pagasta teritorijas plānojuma).

4.3.14. Preiļu novads

Preiļu novadam ir izstrādāta attīstības programma 2010.-2015.gadam.

Misija: Tūristiem vilinošs, tradīcijām bagāts novads, kas piedāvā ikvienam tā iedzīvotājam kvalitatīvu dzīves vidi un personisko izaugsmi, pakalpojumu pieejamību.

Sauklis: Preiļi – novads, no kura negribas aizbraukt.

Vīzija: Preiļi - novads, kurā visu vecuma grupu iedzīvotājiem ir kvalitatīva dzīves vide, kurā ekonomiskais pamats ir uzņēmējdarbība, kas nodrošina ilgtspējīgu attīstību un demogrāfisku izaugsmi, kurš ir pievilcīgs gan kā biznesa vide, gan kā kvalitatīva brīvā laika pavadīšanas vieta, vieta dzīvošanai.

Attīstības programmā 2010.-2015.gadam definētie attīstības virzieni, prioritātes:

Preiļu novads attīstīsies trijos galvenajos novada attīstības virzienos:

1. videi draudzīgas uzņēmējdarbības un ekonomikas attīstība un nodarbinātības veicināšana, ieviešot jaunās tehnoloģijas un inovācijas,
2. cilvēkresursu attīstība, dzīves vides kvalitātes (izglītības, kultūras, veselības aprūpes, sociālās palīdzības un rekreatīvo pakalpojumu) nodrošināšana un kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšana,
3. infrastruktūras modernizācija un pieejamības nodrošināšana.

Preiļu novads Latgales reģionā un Latvijā - nozīmīgs piena pārstrādes centrs, apmeklēts kultūras, aktīvās atpūtas un tūrisma centrs Latgalē.

Preiļi ir reģionālās nozīmes centrs, kas attīstās par Latgales plānošanas reģiona tūrisma, kultūrvēsturiskā mantojuma un kultūras dzīves centru un konkurē tūrisma, kultūras, vispārējās izglītības un jaunu tehnoloģiju jomā ar citiem Latgales, Latvijas reģionu centriem resursu piesaistē un pakalpojumu sniegšanā.

Preiļu novads Eiropā - atpazīstami ar AS „Preiļu siers” ražoto produkciju, pašdarbības, tautu deju kolektīviem.

Preiļu novada teritorijas plānojums ir izstrādāts laika posmam no 2002-2014.gadam.

Teritorijas plānojumā noteiktais uzdevums:

sekmēt novada un tā iedzīvotāju labklājību, nodrošināt priekšnosacījumus ilgtspējīgai un līdzsvarotai novada attīstībai, nodrošinot tā konkurētspēju un integrāciju Eiropā, sekmēt tautsaimniecisko attīstību, nodrošinot veselīgu, labvēlīgu un drošu vidi tautsaimniecības darbībai un visiem novada iedzīvotājiem

- Izglītība un izglītošana, informācijas tehnoloģiju attīstība un informācijas apmaiņas efektivitāte;
- Uzņēmējdarbības atbalstīšana un veicināšana;
- Vietējo dabas resursu ilgtspējīga, videi draudzīga izmantošana; tradicionālu un jaunu ražošanas virzienu attīstība.

Citi attīstības plānošanas dokumenti:

- Sociālās aprūpes programma;
- Preiļu novada tūrisma attīstības koncepcija;
- Darba tirgus izpēte (438 anketas) Preiļu novada attīstībai - rīcības programma;
- Preiļu novada domes vides politika

4.3.15. Rēzeknes novads

Rēzeknes novada pašvaldība 2010.gada 4.martā uzsāka Rēzeknes novada Attīstības programmas izstrādi.

Rēzeknes novada teritorijas plānojums sastāv no spēkā atstātajiem bijušo pašvaldību teritoriju plānojumiem (Rēzeknes novada pašvaldības 2009.gada 17.jūlija saistošie noteikumi Nr.2 "Par Rēzeknes novada teritorijas plānojumu" ar 2010.gada 18.februāra,15.aprīļa, 3.jūnija un 2.septembra grozījumiem).

4.3.16. Riebiņu novads

Riebiņu novada pašvaldība ir izstrādājusi attīstības programmu 2009-2017.gadam. Tajā izvirzītas sekojošas prioritātes:

1. prioritāte Konkurētspējīga tautsaimniecība, daudzveidīga un aktīva uzņēmējdarbība
2. prioritāte Tehniskās infrastruktūras attīstība
- 3.prioritāte Progresīvas un pieejamas izglītības, kultūras un sporta veicināšana
- 4.prioritāte Efektīvas pārvaldes sistēmas ieviešana
- 5.prioritāte Sociālās infrastruktūras un kvalitatīvu pakalpojumu attīstība
- 6.prioritāte Tūrisma veicināšana novadā un tā infrastruktūras uzlabošana
- 7.prioritāte Augstas vides kvalitātes nodrošināšana

Riebiņu novada Silajāņu pagasta teritorijas plānojums un Rušonas un Riebiņu novada teritorijas plānojumi apstiprināti un stājušies spēkā 2008.gada 29.februārī.

4.3.17. Rugāju novads

Rugāju novada teritorijas plānojums sastāv no Rugāju pagasta un Lazdukalna pagasta teritorijas plānojumiem 2020.gadam.

4.3.18. Vārkavas novads

Vārkavas pagasta attīstības programma un teritorijas plānojums 2009.-2016.gadam grozījumos izvirzīto mērķu sasniegšanai, identificēti galvenie pagasta attīstības virzieni:

- Intensīva un videi draudzīga lauksaimniecība;
- Vietējo resursu pārstrāde ar izvēstu mazo un vidējo uzņēmumu tīklu, kas ražo konkurētspējīgu produkciju;
- Uz ilgtspējības principiem balstīta mežsaimniecība;
- Sabiedrisko organizāciju darbošanās, aktīvi iesaistot visu paaudžu iedzīvotājus;
- Sakārtota un attīstīta infrastruktūra;
- Vārkavas tautas nams un muzejs kā kultūrvēsturiskais centrs;
- Zemnieki aktīvi piesaista līdzekļus no dažādiem valsts un Eiropas Savienības fondiem;
- Kvalitatīvi medicīnas pakalpojumi;
- Iespēja izmantot modernās sakaru sistēmas, informācijas apmaiņas efektivitāte;
- Teritorijas sakoptība, lauksaimniecības zemju apstrādāšana un sakopšana.

Vārkavas novada attīstības programmu pašvaldība gatavojas izstrādāt 2011.gadā.

4.3.19. Viļakas novada dome

Viļakas novada dome 2010.gada 30.septembrī pieņēma lēmumu „Par Viļakas novada Attīstības programmas 2011.-2017.gadam izstrādes uzsākšanu.”

Pašlaik spēkā ir Viļakas novadā ietilpstošo pagastu (Kupravas, Medņevas, Susāju, Šķilbēnu, Vecumu, Žīguru) un Viļakas pilsētas teritorijas plānojumi.

4.3.20. Viļānu novads

Viļānu novadā ir izstrādāti Viļānu pilsētas, Viļānu pagasta, Sokolku pagasta un Dekšāres pagasta teritorijas plānojumi.

4.3.21. Zilupes novads

Zilupes novada pašvaldība plāno izstrādāt novada attīstības programmu un novada teritorijas plānojumu 2011.gadā.

4.4. Partnerību stratēģijas

Vietējās attīstības stratēģijas un rīcības plāni ir izstrādāti Lauku attīstības programmas 2007.-2013.gadam pasākuma „Vietējās attīstības stratēģijas” ietvaros.

Partnerības pirmo pieredzi stratēģijas izstrādē ieguva 2000. – 2003.gadā, kad piedalījās Lielbritānijas valdības finansētajā projektā “Baltijas valstu lauku nabadzības novēršanas programmas”. Programmas laikā tika izstrādāta “Balvu rajona nabadzības un sociālās atstumtības mazināšanas stratēģija”, kas aptver laika posmu no 2002. līdz 2004.gadam. Lielbritānijas valdības finansētā programma nodrošināja 30 000 GBP lielu Atbalsta fondu. Izmantojot Atbalsta fonda līdzekļus, tika realizēti 31 projekts, kuru laikā vietējie iedzīvotāji uzņēmās atbildību par savas dzīves uzlabošanu un paši atrisināja problēmas, kas veicināja “Nabadzības un sociālās atstumtības mazināšanas stratēģijas” mērķu sasniegšanu.

Projekti tika realizēti 2 prioritātēs:

- Sociāli atstumto un nabadzīgo cilvēku pašapziņas celšana un izglītošana;
- Kopienu un NVO darbības aktivizēšana.

2005. un 2006.gadā partnerības iesāka un turpināja darbu pie LEADER+ stratēģijas izstrādes. 2006.gada ES struktūrfondu 4.6.2. aktivitātes „Integrētas lauku attīstības izmēģinājuma stratēģijas” ietvaros partnerības izstrādāja rajona lauku attīstības stratēģijas, kas tika iesniegtas Zemkopības ministrijas rīkotajā stratēģiju konkursā. Stratēģijas guva atbalstu. 2007. un 2008.gadā (vietējo iniciatīvu projektus īstenoja līdz 2008.gada 31.augustam) ap 100 tūkstošu latu apmērā katrai partnerībai.

4.4.1. Balvu rajona attīstības stratēģija 2009. – 2013.gadam

Balvu rajona partnerība ir biedrība, kuras darbības mērķis ir: mazināt nabadzību un sociālo izslēgtību Balvu rajonā, sekmējot ilgtspējīgu lauku attīstību.

Galvenie uzdevumi:

- veicināt vietējo kopienu iniciatīvas, kas vērstas uz lauku problēmu risināšanu;
- izmantojot sabiedrības līdzdalības principus, izstrādāt stratēģijas ilgtspējīgai lauku attīstībai un nodrošināt to īstenošanu;
- attīstīt kopienu kapacitāti Balvu rajonā;
- veidot darba grupas un koalīcijas lauku attīstības jautājumu risināšanā vietējā, reģionālā, nacionālā un starptautiskā līmenī;
- koordinēt un piesaistīt finansiālos, materiālos, intelektuālos un cita veida resursus Biedrības mērķa sasniegšanai;
- attīstīt sadarbību ar ārvalstu un Latvijas Republikas valsts, pašvaldību un nevalstiskajām organizācijām, uzņēmumiem un citām legālām institūcijām, veicinot lauku attīstību Balvu rajonā.

Balvu rajona partnerībā darbojas 31 biedri: 10 biedri pārstāv pašvaldības vai tās iestādes, 19 biedrības (nevalstiskās organizācijas) un 2 uzņēmēji.

Balvu rajona partnerības darbības teritorija ir Balvu rajons, t.sk. 2 pilsētas: Balvi un Viļaka, un 19 pagastu pašvaldības: Balvu, Baltinavas, Bērzpils, Briežuciema, Bērzkaines, Krišjāņu, Kubulu, Kupravas, Lazdukalna, Lazdulejas, Medņevas, Rugāju, Susāju, Šķilbēnu, Tilžas, Vecumu, Vīksnas, Vectilžas un Žiguru. Darbības teritorija aptver 2381 km², tajā dzīvo 26823 iedzīvotāji (01.01.2008).

VRG teritorijas attīstības vīzija: Balvu rajons - reģions, kur notiek veiksmīga sadarbība starp pašvaldībām, ekonomiskajiem un sociālajiem partneriem, saglabāts kultūrvēsturiskais un dabas

mantojums, attīstīta infrastruktūra, pieejami daudzveidīgi pakalpojumi, atvērts aktivitātēm un sadarbībai.

Teritorijas attīstības galvenās prioritātes:

1. Veicināt lauku ekonomikas attīstību un dzīves kvalitātes uzlabošanu, nodrošinot nepieciešamo pakalpojumu pieejamību un atbalstot vietējo iedzīvotāju iniciatīvu sabiedriski nozīmīgu projektu izstrādē.
2. Veicināt sadarbību starp pašvaldībām, ekonomiskajiem un sociālajiem partneriem.
3. Nodrošināt partnerības biedru, VIG un partneru tālākizglītošanos.
4. Attīstīt sadarbības projektu izstrādi un realizāciju.

Rīcības un aktivitātes:

1. Sociālo pakalpojumu izveidošana un attīstība

Vides un pakalpojumu pieejamība cilvēkiem ar īpašām vajadzībām, mobilās sociālās brigādes, atbalsta centri sociālā riska grupas cilvēkiem (maznodrošinātie, bērniem no nelabvēlīgajām ģimenēm, jaunām māmiņām, pensionāri, u.c. grupām).

Mini sadzīves pakalpojumu punkti (veļas māja, frizētava, apavu remonts u.c.).

2. Uzņēmējdarbības dažādošana

Vienkāršota rekonstrukcija, rekonstrukcija, labiekārtošana, nepieciešamā aprīkojuma un materiālu iegāde, kā arī uztādīšana.

Atbalstīt gan esošu, gan jaunu uzņēmēju aktivitātes -sabiedriskā labuma projektus uzņēmējdarbības dažādošanā.

Zaļie tirgi, mājražošanas produktu tirdzniecības punkti

3. Vietējās iniciatīvas grupas centra kapacitātes paaugstināšana.

Vienkāršota rekonstrukcija, rekonstrukcija, labiekārtošana un nepieciešamā aprīkojuma un materiālu iegāde, kā arī uztādīšana.

Atbalstu saņems gan esošas VIG, gan jaunas VIG.

Rīcība sekmēs gan esošo VIG kapacitātes stiprināšanā, gan pakalpojumu dažādošanu, gan jaunu aktivitāšu nodrošināšanā, kā arī atbalstīs jaunu VIG centru izveidi.

4. Jauniešu centru izveide un attīstība

Vienkāršota rekonstrukcija, rekonstrukcija, labiekārtošana un nepieciešamā aprīkojuma un materiālu iegāde, kā arī uztādīšana.

Atbalstu saņems esošie jauniešu centri, kā arī tiks atbalstītas jauniešu iniciatīvas jaunu centru izveidošanā.

5. Sporta, tūrisma, atpūtas un brīvā laika infrastruktūras izveide

Teritorijas un/vai telpu labiekārtošana. Nepieciešamā aprīkojuma un materiālu iegāde.

Atbalstu saņems jaunas infrastruktūras izveidē vai esošās infrastruktūras vienkāršotā rekonstrukcijā un rekonstrukcijā.

Aktivitātes kā bērnu rotaļu laukumu, rotaļu un spēļu istabas radošās darbnīcas, peldvietas, takas, sporta laukuma izveide, sēdvietas, sporta trase, sporta maršruts, tūrisma maršruts, soliņi, skatu torņi izveide, norādes, estrādes celtniecība, u.c.

6. Kultūras, kultūrvēsturiskā un dabas mantojuma saglabāšana

Teritorijas un/vai telpu

labiekārtošana. Nepieciešamā aprīkojuma un materiālu iegāde.

Atbalsts tērpu, taututērpu, instrumentu iegādei, lai saglabātu Ziemeļlatgalei, Balvu rajonam raksturīgās tradīcijas, dabas objektu sakopšana, izvietojot norādes, soliņus, informācijas stendu uztādīšana, koka figūru izgatavošana un uztādīšana, arhitektūras mantojums, apkārtējās vides vērtības; svētvietas, krucifiksi, vēsturiskie objekti, pieminekļi, piemiņas zīmes, privātie muzeji, kultūras un mākslas objekti, novadnieku ekspozīciju iekārtošana, aprīkojums kā, skaņa, gaisma, krēsli u.c.

4.4.2. Daugavpils rajona partnerības darbības teritorijas vietējās attīstības stratēģija 2009. - 2013. gadam

Vietējā rīcības grupa „Daugavpils un Ilūkstes novadu partnerība „Kaimiņi”” aptver bijušo Daugavpils rajonu un neiekļauj tajā republikas pilsētu Daugavpili:

Partnerības organizācijas darbības mērķis:

Lai mazinātu nabadzību un sociālo atstumtību Daugavpils rajonā, tādējādi sekmējot ilgtspējīgu lauku attīstību, biedrība „Daugavpils rajona partnerība” ar sabiedriskā labuma organizācijas statusu apvieno cilvēkus un organizācijas kopīga mērķa sasniegšanai. Pašreiz (2008. gada novembrī) Daugavpils rajona partnerībā ir iestājušies 38 biedri, to skaitā 26 juridiskās personas, 12 indivīdi

Daugavpils rajona partnerības attīstības stratēģijas vīzija ir izglītoti, aktīvi lauku iedzīvotāji, izveidojuši kopēju sapratni, veido integrētu lauku sabiedrību. Kopā ar stiprām organizācijām iekļaujas plašā partnerības tīklā un sadarbojas lauku attīstības procesu veicināšanā.

Daugavpils rajona partnerības vietējās attīstības stratēģijas izstrādes virzienu pamatā ir vairākas būtiskas problēmas, kuras partnerība identificēja, regulāri analizējot esošo situāciju un aptaujājot vietējās lauku kopienas, iesaistītās institūcijas un mērķa grupas: nesakārtota dzīves vide laukos, ierobežota pakalpojumu pieejamība, zems sociālā kapitāla attīstības līmenis, sadarbības trūkums starp iedzīvotāju grupām un plašs sociāli atstumto grupu spektrs, vāji attīstīta uzņēmējdarbības aktivitāte laukos, ierobežota pieeja tirgiem, ierobežotas mūžizglītības iespējas, neefektīva dabas un kultūras resursu izmantošana, zema iedzīvotāju pirkatspēja, augsts bezdarba līmenis.

Šo problēmu risinājums ir svarīgs integrētas lauku attīstības nodrošināšanai, tāpēc Daugavpils rajona partnerība noteica sekojošas attīstības stratēģijas prioritātes:

1. prioritāte: Dzīves kvalitātes uzlabošana lauku iedzīvotājiem.
2. prioritāte: Dabas un kultūras resursu ilgtspējīga izmantošana.
3. prioritāte: Uzņēmējdarbības attīstība.
4. prioritāte: Vērtības pievienošana vietējiem produktiem.

4.4.3. Krāslavas rajona integrētā attīstības stratēģija 2009. – 2013. gadam

biedrība „Krāslavas rajona partnerība” darbības mērķis ir veicināt ilgtspējīgu sociālo un ekonomisko attīstību Krāslavas rajonā, iesaistot organizācijas un iedzīvotājus vietējā līmeņa problēmu risināšanā.

Krāslavas rajona partnerības teritorijā ietilpst visas bijušā Krāslavas rajona pašvaldības, tai skaitā arī Krāslavas un Dagdas pilsētas (kopā partnerības teritorija 2559 km²). Aptvertais iedzīvotāju skaits 2008.gada sākumā, pēc Centrālās statistikas pārvaldes datiem, bija 32 699, no tiem lauku iedzīvotāji - 19 611, pilsētu iedzīvotāji - 13 088.

Krāslavas rajona teritorijas attīstības vīzija – aktīvi, izglītoti, darboties gribīgi Krāslavas rajona teritorijas iedzīvotāji, uzlabota dzīves kvalitāte sociālajā, ekonomiskajā, izglītības, kultūras un vides jomā.

1. Prioritāte – sabiedrisko aktivitāšu dažādošana vietējiem iedzīvotājiem Krāslavas rajona teritorijā.

Rīcības 1.1. Jaunu dabas un kultūras objektu izveide un esošo objektu sakārtošana sabiedrisko aktivitāšu dažādošanai vietējiem iedzīvotājiem.

1.2. Iedzīvotāju pulcēšanās vietu, interešu izglītības un brīvā laika pavadīšanas vietu izveidošana un atjaunošana.

1.3. Kultūras mantojuma/tradīciju saglabāšana un attīstīšana.

2. Prioritāte – pakalpojumu pieejamības, kvalitātes un sasniedzamības uzlabošana Krāslavas rajona teritorijas iedzīvotājiem.

- Rīcības 2.1. Pakalpojumu kvalitātes un pieejamības uzlabošana vietējiem iedzīvotājiem.
2.2. Jaunu pakalpojumu izveidošana un sasniedzamības veicināšana vietējiem iedzīvotājiem.

4.4.4. Ludzas rajona partnerības attīstības stratēģija 2009.- 2013. gadam

Biedrības „Ludzas rajona partnerība” darbības mērķis ir paaugstināt vietējo iedzīvotāju un organizāciju kapacitāti, vietējām iniciatīvām grupām realizējot pašu izstrādātus projektus saskaņā ar vietējās rīcības grupas apstiprināto integrēto lauku attīstības izmēģinājuma stratēģiju Ludzas rajonā, sekmējot ilgtspējīgu lauku attīstību, kā arī iedzīvotāju labklājību.

Partnerības darbības teritorija ir bijušais Ludzas rajons.

Visas 23 rajona pašvaldības atbalsta teritorijas iekļaušanos biedrības Ludzas rajona partnerība darbības teritorijā, 18 pašvaldības ir partnerības biedri. Partnerības biedri ir 9 uzņēmumi un zemnieku saimniecības un 12 biedrības.

Ludzas rajona VRG teritorijas attīstības vīzija balstās uz rajona pašreizējām vērtībām un attīstības potenciālu:

- Ludzas rajons ir konkurētspējīgs ar citiem reģioniem un ieņem līdzvērtīgu vietu Latgales reģiona un Latvijas ekonomikas sistēmā.
- Ludzas rajonā dzīvo izglītoti, aktīvi lauku iedzīvotāji un veido integrētu lauku sabiedrību. Kopā ar stiprām organizācijām iekļaujas plašā partnerības tīklā un sadarbojas lauku attīstības procesu veicināšanā. Kopīgi darbojas Pašvaldības, Uzņēmēji un Nevalstiskais sektors.
- Ludzas rajonā nav aizmirstu nomaļu, pat attālāko teritoriju iedzīvotājiem ir pieejams visplašākais sociālo, kultūras un sadzīves pakalpojumu klāsts.
- Modernās komunikāciju tehnoloģijas ir ērti pieejamas katrā apdzīvotā vietā un ļauj veikt augsti kvalificētu, labi apmaksātu darbu, tādēļ jaunieši paliek dzīvot un strādāt Ludzas rajonā.
- Ludzas rajons ir kļuvis par vienu no tūristu iecienītākiem maršrutiem. Tīra un nepārveidota dabas vide, skaistās ainavas, daudzveidīgais kultūrvēsturiskais mantojums ir pievilcīga dzīves un darba vieta gan rajona iedzīvotājiem, gan investoriem, gan rajona viesiem.
- Rajona lauku teritorijās ir atrasti daudzveidīgi saimniekošanas veidi. Kopā ar efektīvu augstas kultūras lauksaimniecību tas ļauj saglabāt tradicionālo dzīves veidu, vienlaikus nodrošinot lauku teritoriju ilglaicīgas attīstības iespējas.

Definēti šādi 4 galvenie prioritārie virzieni, kā arī atbilstoši pasākumi un rīcības, kas atbilst prioritātes mērķu sasniegšanai, rīcības ir izdalītas katrai prioritātei, kaut arī atsevišķas rīcības var veicināt ne vien konkrētās, bet arī vairāku prioritāšu mērķu sasniegšanu:

1. Dzīves vides uzlabošana

- 1.1. Sabiedrībai pieejamās ārtelpas labiekārtošana, Piemēram:
 - 1.1.1. Parku, skvēru, laukumu, sabiedrisko apstādījumu ierīkošana un labiekārtošana,
 - 1.1.2. Koplietošanas teritoriju labiekārtošana,
 - 1.1.3. Bērnu laukumu izveide un labiekārtošana,
 - 1.1.4. Sabiedrisko ēku un būvju celtniecība, rekonstrukcija, vienkāršota rekonstrukcija un labiekārtošana u.c.
- 1.2. Kultūras infrastruktūras attīstība, kultūrvēsturiskās vides un tradīciju saglabāšana, piemēram:
 - 1.2.1. brīvdabas estrādes celtniecība, rekonstrukcija, vienkāršota rekonstrukcija un aprikošana,
 - 1.2.2. kultūrvēsturisko objektu celtniecība, rekonstrukcija, vienkāršota rekonstrukcija, konservācija, teritorijas labiekārtošana,
 - 1.2.3. vietējo muzeju, krātuvju, izstāžu telpu ierīkošana un ekspozīciju izveide,
 - 1.2.4. iegādāts inventārs izglītojošu/ kultūras pasākumu organizēšanai u.c.
- 1.3. Sporta, tūrisma un atpūtas infrastruktūras attīstība, piemēram:

- 1.3.1. sporta laukumu celtniecība, rekonstrukcija, vienkāršota rekonstrukcija, labiekārtošana un aprīkojuma iegāde,
- 1.3.2. sporta centru, trenažieru zāles, šautuves ierīkošana un aprīkojuma iegāde,
- 1.3.3. peldvietu ierīkošana un labiekārtošana,
- 1.3.4. dabas taku, velo, laivu u.c. tūrisma maršrutu izveide un labiekārtošana,
- 1.3.5. sporta un tūrisma inventāra nomas punktu ierīkošana un inventāra iegāde u.c.

2. Kopienas attīstības aktivizēšana

2.1. Iedzīvotāju interešu kopu, brīvā laika pavadīšanas un dienas centru, izglītības un informācijas centru izveidošana un aprīkojuma nodrošināšana, piemēram:

2.1.1. VIG centru, jauniešu centru, dienas centru, izglītības centru, apmācību vietu, konferenču telpu, informācijas centru izveidošana un aprīkošana;

2.1.2. Esošo VIG centru, jauniešu centru, dienas centru, izglītības centru, apmācību vietu, konferenču telpu, informācijas centru celtniecība, rekonstrukcija, vienkāršota rekonstrukcija, labiekārtošana un aprīkošana u.c.

3. Pakalpojumu attīstība

3.1. Sadzīves pakalpojumu uzņēmumu un mazo ražotņu izveide, pakalpojumu un drošības infrastruktūras izveide un darbības nodrošināšana, piemēram:

3.1.1. Sadzīves pakalpojumu uzņēmumu, darbnīcu un mazo ražotņu izveide un aprīkojuma nodrošināšana;

3.1.2. Pakalpojumu vietu izveide un aprīkošana (malkas placis, veļas mazgātava, dušas, pārtikas pārstrādes ceļš u.t.t.)

3.1.3. Dzīvnieku patversmes ierīkošana u.c.

4. Sociālā iekļaušana

4.1. Sociālās aprūpes un rehabilitācijas centru izveide, to aprīkošana un darbības nodrošināšana, pakalpojumu pieejamības nodrošināšana cilvēkiem ar īpašām vajadzībām, piemēram

4.1.1. Veselības centru, Psiholoģiskās palīdzības centru, Sociālās aprūpes un rehabilitācijas centru izveide un aprīkošana;

4.1.2. Esošo Veselības centru, Psiholoģiskās palīdzības centru, Sociālās aprūpes un rehabilitācijas centru rekonstrukcija, vienkāršota rekonstrukcija, labiekārtošana un aprīkošana;

4.1.3. Pakalpojumu pieejamības nodrošināšana cilvēkiem ar īpašām vajadzībām u.c.

Biedrības „Preiļu rajona partnerība” Vietējās attīstības stratēģija 2009. – 2013. gadam

Vietējās rīcības grupa “Preiļu rajona partnerība”, ir biedrība, kura dibināta Preiļos, 2006.gada 30.maijā. Partnerības darbības teritorija ir bijušais Preiļu rajons. Biedrībā uz brīvprātības un līdztiesības principiem ir apvienojušās juridiskās un fiziskās personas - 17 dalībnieki, no tiem 5 nevalstiskās organizācijas, 7 uzņēmēji un 5 pašvaldības.

Biedrības mērķis: paaugstināt vietējo iedzīvotāju un organizāciju kapacitāti, vietējām iniciatīvām grupām realizējot pašu izstrādātus projektus saskaņā ar vietējās rīcības grupas apstiprināto integrēto lauku attīstības izmēģinājuma stratēģiju Preiļu rajonā, sekmējot ilgtspējīgu lauku attīstību, kā arī iedzīvotāju labklājību.

Partnerību atbalsta visas pašvaldības, un aptverto iedzīvotāju skaits uz 01.01.2008. pēc Centrālās statistikas pārvaldes datiem, ir 37743 iedzīvotāji.

Preiļu rajona partnerības attīstības stratēģijas vīzija ir sabiedriski aktīvi un turīgi lauku iedzīvotāji, sakoptos un ekonomiski aktīvos laukos, spēcīga organizācija, kas sadarbībā ar saviem partneriem ir realizējusi projektus un piesaistījusi finanšu investīcijas. Preiļu rajons ir dinamisks un konkurētspējīgs ar citiem Latvijas rajoniem, valsts politika ir labvēlīga uzņēmējdarbības attīstībai un rajona ekonomiskajai izaugsmei. Liela vērtība tiek pievērsta nelauksaimnieciskās ražošanas nozaru attīstībai

lauku teritorijā. Preiļu rajona vide ir pievilcīga gan novadniekiem, gan rajona viesiem. Lauku iedzīvotāji kopā ar stiprām organizācijām iekļaujas plašā partnerības tīklā un sadarbojas lauku attīstības procesa veicināšanā.

Biedrība „Preiļu rajona partnerība” izvirzīja sekojošas teritorijas attīstības 3 galvenās prioritātes:

1. Lauku dzīves kvalitātes uzlabošana;
2. Lauku cilvēku spēju attīstība;
3. Lauku dzīves telpas kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšana, kultūras objektu pakalpojumu attīstība.

4.4.5. Biedrības „Rēzeknes rajona kopienu partnerība” attīstības stratēģija 2008 – 2013.gadam grozījumi

Biedrības „Rēzeknes rajona kopienu partnerība” mērķis ir mazināt nabadzību un sociālo izslēgtību Rēzeknes rajonā, izmantojot sabiedrības līdzdalības principu gan attiecīgu programmatisku dokumentu izstrādē un apspriešanā, gan to ieviešanā un vietējo kopienu un sabiedrības attīstības darba veicināšanā, un veicināt pašvaldību teritoriju attīstību.

Biedrības „Rēzeknes rajona kopienu partnerība” darbības teritorija ir Rēzeknes un Viļānu novadu teritorija. Kopējā VRG teritorija 2 812 km².

Biedrību pārstāv biedri pilnīgi no visiem Rēzeknes novada un Viļānu novada pagastiem, tās ir gan dažādas NVO, gan fiziskas personas, gan pašvaldību vadītāji – pašvaldības, uzņēmēji u.c. interesenti.

Rēzeknes rajona kopienu partnerība izvirza šādas prioritātes:

1. Dzīves kvalitātes uzlabošana lauku apvidos, iesaistot vietējos iedzīvotājus.
 - 1.1. Sabiedrības izglītošana un informēšana
 - 1.2. Sociālo un atpūtas pakalpojumu attīstība
 - 1.3. Atpūtas pasākumu organizēšana iesaistot vietējos iedzīvotājus

4.4.6. Biedrības „Preiļu rajona partnerība” Vietējās attīstības stratēģija 2009. – 2013. gadam

Vietējās rīcības grupa “Preiļu rajona partnerība” ir biedrībā uz brīvprātības un līdztiesības principiem ir apvienojušās juridiskās un fiziskās personas, kas atbalsta Partnerības darbības mērķi paaugstināt vietējo iedzīvotāju un organizāciju kapacitāti, vietējām iniciatīvām grupām realizējot pašu izstrādātus projektus saskaņā ar vietējās rīcības grupas apstiprināto integrēto lauku attīstības izmēģinājuma stratēģiju Preiļu rajonā, sekmējot ilgtspējīgu lauku attīstību, kā arī iedzīvotāju labklājību.

Preiļu rajona partnerībā ir 34 dalībnieki - nevalstiskās organizācijas, uzņēmēji un pašvaldības. Partnerību atbalsta visas bijušā Preiļu rajona pašvaldības, un aptverto iedzīvotāju skaits uz 01.01.2008. pēc Centrālās statistikas pārvaldes datiem ir 37743 iedzīvotāji.

„Preiļu rajona partnerība” ir izvirzījusi sekojošas teritorijas attīstības 3 galvenās prioritātes:

1. Lauku dzīves kvalitātes uzlabošana;
2. Lauku cilvēku spēju attīstība;
3. Lauku dzīves telpas kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšana, kultūras objektu pakalpojumu attīstība.